

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ

סֵפֶר

עֲצָתוֹ אֲמוּנָה

מִכְתָּבֵי חִיּוּק, אֲמוּנָה, וְעֲצוֹת
מַעֲשִׂוֹת לַחַיִּים,
תְּרַגְּמוֹ מִמִּכְתָּבִים שֶׁנִּכְתְּבוּ עַל
יְדֵי רֹאשׁ יִשְׂרָאֵל תְּפָאֶרֶת הַתּוֹרָה
בְּרִסְלָב

הַשֵּׁפ"ב

לקבלת הספרים והקונטרסים:

היכל הקודש בני ברק
Heichal Hakodesh
Bnei Brak
רחוב יהודה הלוי 4
052-760-5715

היכל הקודש
ירושלים
Heichal Hakodesh
Jerusalem
רח' ר' נחמן מברסלב 15

היכל הקודש ביתר עילית
Heichal Hakodesh
Beitar Illit
רחוב החוזה מלובלין 58
052-767-4285

היכל הקודש צפת
Heichal Hakodesh Tzfas
קרית מאור חיים
058-321-0705

היכל הקודש יבנאל
Heichal Hakodesh
Yavne'el
רחוב דרך ההר
052-716-3184

היכל הקודש בית שמש
Heichal Hakodesh
Beit Shemesh
רחוב ריב"ל 6
050-419-9751

www.BreslevCenter.com

ברסלב סנטר

לשמיעת השיעורים באודישו, בלשון הקודש ובאנגלית
מהראש ישיבה שליט"א התקשרו:

קוואל פון חיזוק
לנשים
079-704-0069

קול
ברסלב
079-704-0066

חיזוק יומי

לקבלת החיזוק היומי

rabbirothhebrew@gmail.com RABBIROTH.ORG

לתרומות עבור הוצאות הדפסת הגליונות
נדרים פלוס על שם היכל הקודש
ירושלים/בני ברק/צפת/בית שמש

עֲצַתּוֹ אֲמוּנָה

- א.....מתי כבר אֶזְכֶּה לְהִיּוֹת יְהוּדֵי כָּשֶׁר?
- ב.....האם ראוי לְכַנּוֹת לְלַכֵּת לְלִינֵת לִילָה עִם חֲבֵרוֹת?
- ג.....איך אֲנִי יִכּוֹל לְצִאֵת מִהַפְחָדִים וְהַחֲרָדוֹת?
- ד.....איך אֲנִי יִכּוֹל לְהִגָּמֵל מִלְקַחַת אֶצְבַּע בְּפֶה?
- ה.....האם לְעוֹב אֵת חִישִׁיבָה שְׁלִי אִם הֵם לֹא מְרִשִׁים שְׂחִיבָה לִי קֶשֶׁר לְבְּרִסְלָב?
- ו.....האם אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְפַחַד מִקְלָלוֹת?
- ז.....איך אֲנִי יִכּוֹל לְקַבֵּל בְּחֹזֶק כֶּסֶף שְׂחִלּוּתִי?

אִישׁ אֲמוּנָה

- א.....בְּשֶׁלֶג עִם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.....
- ב.....שֶׁבֶת חֲנֻכָּה הַנִּפְלְאָה בְּקִרְיַת בְּרִסְלָב.....
- ג.....הַעוֹלָם יִתְמָהוּ עַל הַשְּׁלוֹם בֵּית שֵׁישׁ אֲצִלְכֶם.....
- ד.....לְכַתֵּב בְּרוּר וּמְסוּדָר.....
- ה.....תְּלַמִּידוֹת בֵּית פִּינָא חֲיָבוֹת לְהִתְנַהֵג בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ.....
- ו.....הַשֶּׁכֶל הַנִּכּוֹן לְדַעַת מָה לְדַבֵּר וְעַם מִי לְדַבֵּר.....
- ז.....לְלַכֵּת לְהַפְצִיחַ בְּדֶרֶךְ שְׂמוֹהֲרָא"ש לְמַד אוֹתָנוּ.....

יש יצר הרע גדול אצל בחורים לשרף זמן ..... טז

תפעלו בציונו של הרב הקדוש מריבניץ זכותו יגן עלינו ..... יח

תעשה הכל בעולם כדי שיהיה שלום ביניכם ..... יט

שוכבי"ם ת"ת, שמונה שבועות שאנחנו יכולים לתקן הכל ..... כ

תהיו מהפנות שמשותפות בהכל ..... כא

עֲצָתוֹ אֲמוֹנָה

מתי כבר אֲזָכָה להיות יהודי כָּשֶׁר ?

שְׂאֵלָה :

לְכַבּוֹד רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה שְׁלִיט"א,

מתי כבר אֲזָכָה להיות יהודי כָּשֶׁר? כָּל כָּד קֶשֶׁה לִי, אֲנִי מְרַגֵּשׁ שְׁמֵשׁ אִין לִי בְחִירָה, מה אֲנִי יְכוּל לַעֲשׂוֹת כְּדֵי שִׁילֵךְ לִי יוֹתֵר בְּקִלּוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם? מה אֲנִי יְכוּל לַעֲשׂוֹת שְׂיִהְיֶה לִי קָל יוֹתֵר לְהִתְגַּבֵּר עַל הַיִּצָּר הָרַע שְׁלִי? אֲנִי כָּל הַזְּמַן מִתְחַזֵּק עִם מַה שֶּׁרַבְּנּוֹ אֹמֵר "רְגַל לְתוֹדַת הַבַּיִת - רְגַל בַּחוּץ", אֲבָל לְפָחוֹת אֵיזָה אֹר, אֵיזָה כַּח...!

זֶה שְׂאֵנִי כָּל כָּד מְכוּר לְתַאֲוֹת שְׁלִי, לַיִּצָּר הָרַע שְׁלִי, זֶה כָּל כָּד קֶשֶׁה לִי! אֲנִי מִמָּשׁ בּוֹכָה כְּשֶׁאֲנִי כּוֹתֵב אֶת הַמְּכַתֵּב, אֲנִי מְרַגֵּשׁ כְּמוֹ בְּמִאֲסָר אֲצֵל הַיִּצָּר הָרַע. אֵיךְ אֶפְשֵׁר שְׂיִהְיֶה לִי יוֹתֵר קָל? שְׂאֶקְבֵּל רַק עוֹד קֶצֶת כַּח? קֶצֶת כַּח שְׂאוּכַל לְהִתְגַּבֵּר, אֲנִי מְרַגֵּשׁ שְׂתִמֵּיד אֲשָׂאֵר כָּד חַס וְשָׁלוֹם; אוֹלֵי רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה יְכוּל לְכַתֵּב לִי קֶצֶת חֲזוּק וְעֲצוֹת? תּוֹדָה עַל חֵי הַיְפָיִים וְהַמְתוּקִים שֶׁרֹאשׁ הַיְשִׁיבָה נָתַן לִי, בְּרוּךְ הַשֵּׁם שֶׁשְׁלוֹם הַבַּיִת שְׁלִי מִשְׁתַּפֵּר כָּל הַזְּמַן, הַחַיִּים שְׁלִי נַעֲשִׂים מִתּוֹקִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר.

יִישֵׁר כַּח

תְּשׁוּבָה :

בְּעֲזֵרַת ה' יִתְבָּרֵךְ - יוֹם ד' פְּרִשְׁת וַיִּגַּשׁ, ד' טַבַּת, שְׁנַת ה'תּשׁפ"ב

לְכַבּוֹד ... גִּרוֹ זְאִיר

קַבְּלֵתִי אֶת מְכַתֵּבְךָ.

רַבֵּינוֹ ז"ל הַשְּׂאִיר לָנוּ סִפְרִים כְּאֵלֶּה יְפָיִם לְהִתְחַזֵּק אִתָּם; עֵינֵי בְּסִפְרֵי רַבְּנּוֹ

- וְכָד תִּתְחַזֵּק.

בא נלמד ביחד קטע לקוטי מוהר"ן, רבנו ו"ל אומר (לקוטי מוהר"ן חלק ב', סימן מח): "וְצָרִיף לְהִיּוֹת עֲקֻשָּׁן גְּדוֹל בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, לְבָלִי לְהִנִּיחַ אֶת מְקוֹמוֹ, דְּהִינּוּ מַעֲט מְקַצָּת עִבּוּדָתוֹ שֶׁהִתְחִיל, אִף אִם יַעֲבֹר עָלָיו מֵהַ", אָדָם צָרִיף לְהִיּוֹת עֲקֻשָּׁן גְּדוֹל לֹא לַעֲזֹב אֶת עִבּוּדַת הַשֵּׁם שְׁלוֹ - הֵן בְּתוֹרָה וְהֵן בְּתַפְלָה. "וְזָכַר דְּבָר זֶה הֵיטֵב, כִּי תִצְטָרֵף לְזֶה מְאֹד כְּשֶׁתְּחִיל קִצָּת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם פִּי צָרִיף עֲקֻשָּׁנוֹת גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, לְהִיּוֹת חֲזָק וְאַמִּיץ, לְאַחֲזוֹ עֲצָמוֹ לַעֲמֹד עַל עֲמָדוֹ", צָרִיכִים לְהִיּוֹת עֲקֻשָּׁן גְּדוֹל לֹא לְהַפְסִיק לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם כְּשֶׁעוֹבְרִים סִפְקוֹת וּבְלִבּוּלִים וְכוּ' וְכוּ', צָרִיכִים לְהַחֲזִיק מֵעֲמֵד בְּכָל הַכּוֹחוֹת; תִּלְמַד אֶת כָּל הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְיִהְיֶה לָּךְ חֲזוּק גְּדוֹל.

קח את העצה של התבודדות ותפלה; רבנו נתן לנו כזה אור, כזו מתיקות - איך אנחנו יכולים להתחזק במצבים הכי קשים, רבנו אומר (לקוטי מוהר"ן חלק ב', סימן כה): "הַתְּבוּדָּה הוּא מַעֲלָה עֲלֵינוּהָ וְגְדוּלָּה מִן הַכָּל, דְּהִינּוּ לְקַבֵּעַ לוֹ עַל כָּל פְּנִים שְׁעָה אוֹ יוֹתֵר, לְהַתְּבוּדָּד לְבִדּוֹ בְּאִיזָה חֲדָר אוֹ בְּשָׂדֵה, וּלְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ בְּטַעֲנוֹת וְאַמְתְּלֹאוֹת, בְּדַבְּרֵי חֵן וְרִצּוּי וּפְיוּס, לְבַקֵּשׁ וּלְהַתְּחַנֵּן מִלְּפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, שִׁיִּקְרְבוּ אֵלָיו לַעֲבֹדָתוֹ בְּאַמֶּת, כִּי בַלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ קָשָׁה לוֹ לְפָרֵשׁ כָּל שִׁיחָתוֹ, וְגַם אֵין הֵלֵב נִמְשָׁךְ אַחֲרֵי הַדְּבוּרִים, מִחֲמַת שְׂאִינוֹ מִרְגֵּל כָּל כָּף בְּהַלְשׁוֹן, כִּי אֵין דְּרַכְּנוֹ לְדַבֵּר בַּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, אֲבָל בַּלְשׁוֹן אֲשֶׁר־נִנְזַשׁ מִסְּפָרִים וּמִדְּבָרִים בּוֹ, קַל וְקָרוֹב יוֹתֵר לְשַׁבֵּר לְבוֹ".

בנדאי שבהתחלה לא תרגיש שאתה משתפר, אתה תרגיש רק שמרחיקים אותך; זה לא יחליש אותך, אל תחשב שרק אתה עובר את הנסיגות הקשים והמרים האלו, שרק אותך מנסים. רבנו ו"ל ספר (שבחי הר"ן, סימן יב): "הִיָּה נִדְמָה לוֹ תְּמִיד שְׂאִין מִסְתַּכְּלִין עָלָיו כָּלֵל וְאֵין שׁוֹמְעִין לוֹ כָּלֵל, רַק אֲדַרְבָּא, נִדְמָה לוֹ שְׁמַרְחִיקִין אוֹתוֹ מֵעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכָל מִינֵי הַרְחָקוֹת וּכְאֵלוֹ אֵין רוֹצִין בּוֹ כָּלֵל וּכְלָל, כִּי הִיָּה רוֹאֶה שְׁחוּלְפִין וְעוֹבְרִין כְּמָה וְכְמָה יָמִים וְשָׁנִים וְעַדִּין הוּא רְחוּק מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וְלֹא זָכָה עַדִּין לְשׁוּם הַתְּקַרְבוֹת, עַל כֵּן נִדְמָה בְּעֵינָיו שְׂאִין שׁוֹמְעִין דְּבָרָיו כָּלֵל, וְאֵין מִסְתַּכְּלִין עָלָיו כָּלֵל, רַק אֲדַרְבָּא, מִרְחִיקִין אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי הַתְּרַחְקוֹת מֵעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אִף עַל פִּי כֵן הִיָּה מְחֻזָּק עֲצָמוֹ מְאֹד, וְלֹא הִנִּיחַ אֶת מְקוֹמוֹ, וְכְמָה פְּעָמִים הִיָּה שְׁהִיָּה נוֹפֵל

בדעתו מחמת זה שראה שהוא מתפלל ומעתיר ומפציר כל כך שיתקרב לעבודת השם יתברך ואין מסתכלין עליו כלל, ומחמת זה נפל לפעמים בדעתו ולא היה מדבר עוד כל כך בינו לבין קונו איזה ימים, אחר כך נזכר בעצמו והתביש בעצמו על שהרהר אחר מדותיו יתברך, כי באמת בודאי השם יתברך חנון ורחום וכו', ובנדאי הוא רוצה לקרבו וכו', וחזר ונתחזק בדעתו, והתחיל שוב להעתיר ולדבר לפני השם יתברך כנ"ל, וכן היה כמה פעמים, עיני שם.

תרגיל את עצמך לומר תהילים, רבנו אומר (לקוטי מוהר"ן חלק ב', סימן עג): "מי שרוצה לזכות לתשובה, יהיה רגיל באמירת תהילים, כי אמירת תהילים מסגל לתשובה וכו'. והנה, הכל חפצים ליראה את שמו, ואף על פי כן לאו כל אדם זוכה לעשות תשובה, כי יש אחד שאין לו התעוררות כלל לתשובה", כל יהודי רוצה להיות יהודי כשר ולעשות את רצון השם אבל לא כל יהודי זוכה להוציא את רצונו לפועל, כי אין לו בכלל התעוררות לתשובה, "ואפילו מי שיש לו התעוררות לתשובה, אינו זוכה להגיע אל האות והשער של תשובה השייך לו", אפילו אחד שכבר בן יש לו התעוררות לתשובה, הוא לא יודע מה לעשות כדי להוציא את זה לפועל, "ואפילו אם מגיע לשם, יכול להיות שהשער של תשובה סגור, ומחמת כל זה אין האדם זוכה לתשובה", ואפילו אחד שיש לו בן התעוררות לתשובה והוא יודע מה צריכים לעשות כדי להיות יהודי כשר, הוא גם צריך לזכות לעשות ולא להשבר וכו' וכו', לפיכך לא כל אחד זוכה לעשות תשובה, "ועל ידי אמירת תהילים, אפילו מי שאין לו שום התעוררות לתשובה, הוא מתעורר לעשות תשובה", רבינו מסים; שאם אדם זוכה והוא אומר תהילים, אפילו שאין לו שום התעוררות, הוא נתעורר לחזר בתשובה על ידי זה, "וגם זוכה על ידי תהילים להגיע אל השער ואות השייך לו, ולפתח השער; נמצא שזוכה על ידי תהילים לעשות תשובה", והוא יכול להמשיך בחזק עצום, עד שזוכה לעשות תשובה ולהיות יהודי כשר.

השם יעזר שתצליח בכל הענינים.

...

האם ראוי לבנות ללכת ללינה לילה עם חברות?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

אין לי מספיק מלים להודות לראש הישיבה שליט"א על כל הטוב שקבלתי. רציתי לדעת, הרבה פעמים בנות הדודות שלי עושות לינה לילה ביחד והן גם מזמינות אותי, רציתי לדעת האם ראוי ללכת ללינה עם חברות.

עוד שאלה, הרבה פעמים בשאני רוצה לבקש משהו מהשם יתברך קשה לי להוציא את זה בפה, רציתי לדעת אם לחשב או לכתב את זה גם נחשב כמו לבקש? גם רציתי לדעת אם מתר לשמע שיעור או לשמוע מוזיקה באמצע אמירת תהלים.

יישר פח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת ויחי, עשרה בטבת, שנת ה'תשפ"ב

... תחי'

קבלתי את המכתב.

לגבי לינה עם חברות וכו'; אם מתנהגים בעדינות ובקדשה - אז אם יש צורך אפשר ללכת. אין בעיה להשאיר ערה כל הלילה לשוחח ולבלות, אבל זה חייב להיות בעדינות ובקדשה; אי אפשר לשוחח במטה אחת, לא לשכב ולא לשבת.

לצערנו לא מלמדים בנות להיות שמורות מדברים חולניים; בנות יקרות נופלות לדברים רעים מחסר ידיעה, זה יזיק להן לחייהן. הן מתנדדות עם חברה באופן לא בריא עד שהן כבר לא מסגלות להתחמק, הן לא יכולות להיות בקשר קרוב עם הבעל, הן נשארות תקועות עם הקרבה הלא טובה וכו'.

(אני לא הרשיתי אף פעם לבנות שלי ללכת לישינה אצל חברות)

לגבי לחשב או לכתב וכו'; אם אתם לא יכולים לדבר אל השם יתברך תבקשו על זה בעצמו, תבקשו מהשם יתברך:

"רבונו של עולם יש לי קשי, אני לא יכולה לדבר אליך; אני מבקשת

ממך השם, עזר לי שאוכל לדבר אתך ולבקש ממך כל מה שאני צריכה, כל מה שאני רוצה; עזר לי השם שארגיש שאתה עומד פאן לידי ואתה מקשיב לכל מילה שאני מדברת אליך, תן לי אמונה זכה, שארגיש אותך ואראה אותך".

כך תבקשו מהשם יתברך אין ספר פעמים, עד שכבר לא תצטרכו לכתוב מכתבים אל השם יתברך ולחשב וכו'; מה שתצטרכו - תבקשו מיד רק ממנו. אתם יכולים לשמע מוזיקה או שעור בפשטת אמירת תהלים. השם יעזר שתצליחו בכל הענינים.

...

איך אני יכול לצאת מהפחדים והחרדות?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

הרבה פעמים בשקורים דברים קצת מפחידים, למשל בשקורה הפסקת חשמל, או שיש רוחות חזקות וכל הדברים ברחוב עפים; בשקורה דבר כזה, אני מתחיל לרעד, אני פחדן מאד גדול, אני מפחד ורועד מפל הדברים הקטנים שקורים. אני מבקש הרבה מהשם יתברך בשאני מתחיל לרעד שכבר לא אפחד אף פעם מדברים כאלה.

הרבה פעמים בשאני הולך ברחוב לבד, אני מתחיל לחשב מדברים רעים שיכולים לקרות, וקורה לפעמים שאני לא שם לב ואני עושה דברים מוזרים; למשל, פעם אחת בשהלכתי ברחוב והתחלתי לחשב שדברים עלולים לעוף על הראש שלי, פתאום אני רואה ששמתי את הידים על הראש, כמו בשמתגוננים ששום דבר לא יעוף על הראש. מה אני יכול לעשות עם זה? אני כבר לא יכול לסבל את זה.

יישר פח

תשובה :

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרֵךְ - יוֹם ג' פְּרֻשַׁת וַיְחִי, עֲשֶׂרָה בְּטִבַּת, שְׁנַת ה'תשפ"ב

לְכָבוֹד ... גִּירוֹ יֵאִיר

קִבְלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עֲצָה טוֹבָה לְהִפְטֹר מִכָּל הַפְּחָדִים - הִיא לְשֹׁנֵי אֲמוּנָה; זֶה בְּדוּק וּמְנוּסָה, אֲנָשִׁים אוֹמְרִים שֶׁהֵם יֵצְאוּ מִכָּל הַבְּעִיּוֹת שֶׁלָּהֶם מֵאֵז שֶׁהֵם עוֹשִׂים אֶת הַעֲצָה הַזֹּאת; חוֹשְׁבִים מֵהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שָׂרִים שֶׁל אֲמוּנָה וּמְבַקְשִׁים מֵהַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ.

מִתְחִילִים בְּמַחְשְׁבוֹת עַל אֲמוּנָה, וְאִם הַפְּחָדִים מִתְגַּבְּרִים מִתְחִילִים לְפָזֵם שִׁיר, אִם לֹא נִמְצְאִים בֵּין אֲנָשִׁים אֲפֹשֶׁר לְשִׁיר בְּקוֹל, תְּלוּי אֵיפָה נִמְצְאִים. שָׂרִים: "הַכֹּל זֶה הַשָּׁם, הַשָּׁם כָּאֵן, הַשָּׁם שׁוֹמֵר עָלַי"; כְּפִי שֶׁרַבְּנוֹ אוֹמֵר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת פָּחַד, סִימָן יא): "מִי שֵׁיֵשׁ לוֹ פְּחָדִים, יִזְמַר זְמַר שֶׁל שְׁמֹחָה".

אִם הַפְּחָדִים מִתְגַּבְּרִים, הֵם לֹא מְסַתְּלִים - מִמְּשִׁיכִים לְתַפְּלָה וּבִקְשָׁה; מִתְחִילִים לְדַבֵּר אֶל הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, מְבַקְשִׁים מִמֶּנּוּ: "הַשָּׁם שְׁמוֹר עָלַי, הַשָּׁם תְּהִיָּה אִתִּי, הַשָּׁם בֵּא אִתִּי"; זֶה מְרַגֵּעַ אֶת הָאָדָם מִכָּל הַפְּחָדִים הַמִּיתָרִים. הַשָּׁם יַעֲזֹר שְׁתַּצְּלִיחַ בְּכָל הָעֲנִינִים.

...

אֵיךְ אֲנִי יְכוּלָה לְהַגְמִיל מִלְקַחַת אֲצַבַע בְּפֶה?

שְׂאֵלָה :

לְכָבוֹד רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה שְׁלִיט"א,

יִישַׁר פֶּחַ עַל כָּל הַשְּׁעוּרִים הַיְפִים שֶׁרֹאשׁ הַיְשִׁיבָה נוֹתֵן לְבָנוֹת, אֲנִי מוֹצֵאת שָׁם אֶת כָּל

הַתְּשׁוּבוֹת לְכָל הַשְּׂאֵלוֹת שְׁלִי.

אֲנִי כְּבָר בַּת אַרְבַּע עֲשֶׂרֶה בְּרוּךְ הַשָּׁם, וְאֲנִי עֹדִין מוֹצֵצַת אֲצַבַע, כֹּלֵם מְסַתְּפִלִים עָלַי כְּעַל תִּינְקָת, כְּבָר נְסִיתִי אֶת כָּל סוּגֵי הַעֲצוֹת, פַּעַם אַחַת אֶפְלוּ שְׁמַתִּי פִּלְפֵל שְׁחֹר עַל הָאֲצַבַע וְעֹדִין מְצַצְתִּי אוֹתָהּ, כְּמוֹ כֵּן אֲנִי מְבַקְשֶׁת בְּכָל יוֹם מֵהַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֲבָל אֲנִי עֹדִין מוֹצֵצַת אוֹתָהּ.

אני מאד מתבישת למצץ את זה אבל אני לא יכולה להתאפק, גם בלילה אני לא יכולה להירדם בלי זה.

אולי ראש הישיבה יכול לומר לי מה לעשות, כי זה מאד מפריע לי.

יישר פח על הכל

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת ויחי, עשרה בטבת, שנת ה'תשפ"ב

... תחי'

קבלתי את המכתב.

בענין לשים אצבע בפה; אתם לא צריכים להתבייש מאחרים, הרבה אנשים מוצצים אצבע, זה לא עברה לשים אצבע בפה.

אם זה מאד מפריע לכם, אתם לא רוצים לעשות את זה - יש עצה אחת; לבקש מהשם יתברך. תבקשו מהשם יתברך במשך ארבעים יום ברציפות - ותראו ישועה, כבר לא תשימו את האצבע בפה; תבקשו בשפה שלכם, תבקשו את המלים האלה:

"רבנו של עולם, עזר לי שלא אשים אצבע בפה. כבר נסיתי בכל האמצעים לעצור את זה, אבל שום דבר לא עזר לי, עכשו אני מגיעה אליך בתחנון, עזר לי שלא אעשה את הדבר הזה".

תהיו חזקים בתפלה והתבודדות; מה שאתם צריכים, מה שאתם רוצים - תבקשו מהשם יתברך בשפת אם - כך תראו ישועות גדולות. השם יעזר שתצליחו בכל הענינים.

...

האם לעזוב את הישיבה שלי אם הם לא מרשים שיהיה לי קשר לברסלב?

שאלה:

לכבוד ראש ישיבה שליט"א,

ראשית כל יישר כח גדול על דל"י החזוק שראש הישיבה מכניס בי, זה ממש בבחינת תחית המתים! כבר היו לי תכניות לעזב הכל חס ושלום עד שמצאתי את החזוק ונהפכתי לאדם חדש, ממש לא יאמן כי יספר! יכול להיות שבהמשך אשלח את ספור ההתקרבות שלי, זה ספור ארוך.

המשגיח "היקר" שלי ברוך השם מאד דואג לי, לאחרונה הוא ראה שנוחלשתי בלמוד, לכן הוא לקח ממני את החברותא שלי של לפני הצהרים, ועכשו - תודה השם - יש לי הרבה זמן לומר משניות, וזאת היתה הפעם הראשונה שאמרתי ח"י פרקים משניות, זה הרי כזה תענוג, הופכים ממש לאדם חדש!

אני מאד אוהב לשמע את השעורים של ראש הישיבה שליט"א, אבל ראש הישיבה שלי לא מרשה לי לשמע את השעורים, והוא הזהיר אותי שאם אמשיך לשמע את השעורים ואלך לחבורות אעוף מיד מהישיבה בלי פשרות, והוא אפלו אמר לי לחתם על פתק שברגע שאני ממשיך להיות בקשר עם ברסלב אני מוצא את עצמי בבית! אבל מה אעשה שזה סם החיים שלי? ואני לא יכול בלי זה! אני לא יכול בלי זה!

לכן חשבתי שכבר עדיף לי לעוף משיבה כזו, העקר שאוכל לחיות עם הקדוש ברוך הוא. אני לא יודע אם זה מהלך מחשבה נכון, לכן אני מבקש שראש הישיבה יכתב לי תשובה מה לעשות.

יישר כח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת ויחי, עשרה בטבת, שנת ה'תשפ"ב

יקירי ... גרו יאיר

קבלתי את מכתבך.

הדבר הכי טוב - שתסתיר את ההתקרבות שלך לרבנו; אף אחד בישיבה לא צריך לדעת שאתה מחיה את עצמך עם ההתחזקות של רבנו ז"ל. תשתדל עד כמה שאתה יכול לעמד בסדרים של הישיבה ותתנהג בדרך ארץ אל מגידי השעורים ובסתר אתה יכול להמשיך לחיות עם ההתחזקות של רבנו.

אל תבהל מאף אחד בעולם, אל תפחד מאף אחד; אם יזרקו אותך - גם לא קרה כלום. גם את מוהרא"ש זכרוננו לברכה יזרקו מהישיבה כי הוא אמר

משניות ולמד את ספרי רבנו, מוהרא"ש רק נהיה יותר חזק בעקבות זה. ובכל זאת אני אומר לך, תשתדל להסתיר מהישיבה את ההתקרבות שלך.

השם יעזר שתצליח בכל הענינים.

...

האם אנחנו צריכים לפחד מקללות?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

יש לנו הרבה קשיים עם הורי, כפי שכבר דברתי בפרטיות עם ראש הישיבה שליט"א, אבא שלי מקלל אותי הרבה מאד בקללות נמרצות שלעולם לא הייתי אומר ליהודי אחר.

אנחנו יודעים שלא עשינו שום דבר רע, לא מגיע לנו כל הקללות האלו, אבל עדון אנחנו מפקדים מזה, שכל הקללות האלו לא יזיקו לנו בחיים.

מה אפשר לעשות עם זה?

יישר פח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת ויחי, י"א טבת, שנת ה'תשפ"ב

לכבוד ... גרו יאיר

קבלתי את מכתבך.

אל תפחד מכל הקללות האלו; שלמה המלך אומר (משלי כו, ב): "כצפור לנווד, בדרור לעוף", כמו צפור שעפה לחפש אכל ובסוף היא חוזרת לקן שלה, "בין קללת חנם, לו תבא", כמו כן מי שמקלל - הקללה תחזור עליו בעצמו; אל תפחד מאף אחד בעולם, תמשיך בעבודת השם שלך; תלמד, תתפלל ותכבד את אשתך.

לגבי כבוד אב ואם; בודאי שצריכים לעשות הכל כדי להיות בשלום עם

ההורים, אבל במקרה שלך זה שונה, כבוד האב שלך יהיה שתחיה בשלום עם אשתך והילדים.
השם יעזור שתצליח בכל הענינים.

...

איך אני יכול לקבל בחזרה כסף שהלויתי?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

ראשית אני רוצה להודות מאד על הגליונות של שבת, עצתו אמונה, וכל דרשות החזוק, אני קורא את הכל ברוך השם וזה נותן לי חזוק אדיר, זה מקרב אותי אל הקדוש ברוך הוא, וזה גם עוזר לי הרבה בשלום בית. אני רוצה לאחל לראש הישיבה הרבה הצלחה וסייעתא דשמיא להמשיך הלאה בעבודת הקודש.

אני רוצה לכתב את כאבי העמק מספור שקרה עם אברך שמסתובב אצל ראש הישיבה, ואולי תוכלו לעזר לי. זה היה בערך לפני שנתיים, התידדתי עם האברך ... ביום ששי אחד ממש קרוב לכניסת שבת הוא מתקשר אלי ובוכה בטלפון שהוא חייב לדבר אתי פנים אל פנים, אמרתי לו שהוא יכול לבוא אלי, הוא מגיע אלי ומתחיל לבכות יחד עם אשתו בטלפון שהבית שלו עומד להמכר על ידי הבנק (עקול דירה) והוא זקוק בדחיפות לעשר אלף דולר \$ כדי לכסות את זה במהירות. אני אומר לו שזה מאד קשה לי עכשו. אבל הוא ממש הכניס אותי לאוירה, הוא מוציא שטר וחותם לי שעד חדש אני מקבל בחזרה את הכסף.

בלית ברירה הוצאתי את הכסף והלויתי לו, עובר חדש, חדשים, שלושה, והוא לא מרים לי את הטלפון. עד שאחרי כמה חודשים הוא מרים וצועק עלי למה אני רודף אחריו בשביל הכסף כשאני יודע שהוא לחוץ בכסף. השתדלתי להשאיר חזק ורגוע עם אמונה, עברו עוד כמה חודשים ואני שוב מתקשר אליו, אני מבקש ממנו אולי אפשר לעשות תכנית לשלם לאט לאט, חמש מאות דולר לחודש, אז הוא אומר לי שזה מדי הרבה כסף, ירדתי לחמשים דולר לחודש, והוא אומר לי שגם את זה אין לו, נראה שהוא בכלל לא חושב לשלם, לא ארויח כלום מללכת לדין תורה, כי הוא הולך לומר שם אותו דבר. אני

לא רוצה ללכת לערכאות, אני לא יודע אם מתר. אני רוצה לדעת אולי ראש הישיבה יכול לדבר אתו ולדאג שיעשה אתי איזה תכנית להתחיל בהדרגה לשלם. אני באמת זקוק בדחיפות לכסף, אני גם דחוק.

אני מבקש הרבה מהשם יתברך על זה, ואני מאד מבקש מראש הישיבה שליט"א אם תוכלו לעזור לי.

יישר פח גדול

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת ויחי, י"א טבת, שנת ה'תשפ"ב

לכבוד ... גרו יאיר

קבלתי את מכתבך.

אני אשם שספור כזה יכול לקרות אצלך, אני לא מדבר מספיק על להזהר מאנשים; אם הייתי מדבר על זה יותר וכותב על זה יותר - לא היית קונה את הדמעות שלו, זה לא היה עובד אצלך.

מוהרא"ש דבר הרבה מאד על זה, שלא יסמכו על אף אחד, שיזהרו מפושעים שעושים עצמם כמסכנים וכך הם גונבים מאנשים חפים מפשע.

מוהרא"ש למד אותנו לא לספר לאף אחד כמה כסף יש לנו, שאף פעם לא נתגאה בפני קרובי המשפחה או הידידים בכמה מסתכם הרכוש שלנו. אם שואלים אותך: "כמה יש לך? כמה אתה מרויח?" צריכים תמיד לענות: "חסדי השם, אנחנו מצליחים לכסות את החדש" - לענות באפן פושר, לא שישתכלו עליך ברחמים ולא שייחפשו לגנב ממך את הכסף, וכשמישוהו רוצה ללוות כסף צריכים לחשב כמה כסף היו תורמים לאותו אחד לצדקה, וזה הסכום שאפשר להלוות לו.

אל תחשב שכל מי שאומר שהוא משתייך ל"היכל הקדוש" - זה אכן כך; הוא אפלו לא מסתובב כאן, הוא מציג לרחוב שפאן המקום שלו, אבל באמת הוא לא כאן, הוא מפחד לבוא לכאן. בהתחלה הוא הסתובב כאן, אבל כשהוא ראה שפאן זה מקום שצריכים לצית לעצות של רבנו הוא הפסיק לבוא.

אֲנִי מִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת אֶת הַשְּׁלִיחוֹת שֶׁל מוֹהֲרָא"ש בְּנֵי־מְנוֹת, מוֹהֲרָא"ש
אָמַר לִי שְׂאֵזְהָר שְׁלֵא יִסְתַּכְּבוּ אֶצְלָנוּ מִפְּקָרִים, אֲנִי מִשְׁתַּדֵּל כִּכֹּל יִכְלְתִי לְקַיֵּם
אֶת זֶה.

עֲצָה אַחַת יֵשׁ לִי בְּשִׁבְלֶךָ; תְּבַקֵּשׁ מֵהַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ שֶׁהוּא יִשְׁלַם לְךָ, וְאַתָּה
תִּתְקַשֵּׁר אֵלָיו כָּל יוֹם, שְׁלַח לוֹ כָּל יוֹם הוֹדְעָה שֶׁיִּשְׁלַם לְךָ, וְאֲנִי כִּכֹּר אֹמֵר לְךָ
אֵיךְ זֶה הוֹלֵךְ לְהֵיוֹת; הוּא הוֹלֵךְ לַצָּעֵק עֲלֶיךָ, הוּא יִנְסֶה לְגַרֵם שֶׁתִּתְרַגֵּז עֲלָיו
כְּדִי שֶׁהוּא יִהְפֵּךְ לְמִסְכֵּן, וְאַתָּה תִּרְגִּישׁ אֲשֶׁם וּתְנַתֵּר לוֹ עַל הַחַוֵּב; תִּשְׁאַר חֲזֵק
וְאֵל תִּאֲבֹד עֲשׂוֹנוֹת, אֵל תִּצָּעֵק עֲלָיו, אֲלֵא תְּבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ כָּל הַזְּמַן, וְתִבְקֵשׁ
מֵהַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ - כִּי תִקְבֵּל אֶת כִּסְפְּךָ בְּחִזְרָה.

וְשִׁזְהָ יִהְיֶה בְּשִׁבְלֶךָ לְמוֹד עַל לְהִבָּא יוֹתֵר לֹא לְסַמֵּךְ עַל אֲנָשִׁים.
הַשָּׁם יַעֲזֹר שֶׁתִּצְלִיחַ בְּכֹל הָעֲנִינִים.

...

איש אמונות

בשָׁלֵג עִם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרֵךְ - יוֹם ה' פְּרַשְׁת וַיִּשְׁלַח, י"ד כֶּסֶלּו, שְׁנַת ה'תשפ"ב

לְכָבוֹד ... גְּרוּ יְאִיר

מְאֹד אֲבַקֵּשׁ מִמֶּךָ, תִּתְחַזֵּק בְּעִבּוּדַת הַקָּדוֹשׁ שְׁלִיךְ, אֲנִי חוֹשֵׁב שְׂאֵתָה לֹא יוֹדֵעַ מָה אַתָּה עוֹשֶׂה, מֵהַהֲקַנְטְרִיסִים, הַמְּכַתְּבִים - פּוֹעֲלִים; אִם הֵייתָ יוֹדֵעַ רַק אַחֲזוּ אֶחָד מִמֶּה שֶׁהַקַּנְטְרִיסִים וְהַגְּלִיּוֹנוֹת הַחֲדָשִׁים עוֹשִׂים - לֹא הֵייתָ כָּל כָּף שָׁבוּר בְּעֶצְמֶךָ, הֵייתָ עוֹבֵד בְּשִׂמְחָה לְהוֹצִיא אֶת הַקַּנְטְרִיסִים הַשְּׂבוּעִיִּים עֲצַתוֹ אֱמוּנָה נְאִישׁ אֱמוּנוֹת וְכוּ' וְכוּ'.

כָּל כָּף הִרְבֵּה בַחֲוִירִים וּבָנוֹת, אֲבָרְכִים וְנָשִׁים אוֹמְרִים שֶׁהַקַּנְטְרִיסִים הֵאָלוּ הֵם כָּל הַחַיּוֹת שְׁלֵהֶם, הֵם מְרַעְבִּים כָּל הַשְּׂבוּעִים לְמַכְתְּבִים.

הִנֵּה לְךָ סִפּוּר לְמִדּוֹר הַיְלָדִים, הַסִּפּוּר אֵיךְ רַבְּנוּ הִסְתַּתֵּר בְּשָׁנוֹתָיו הַצְּעִירוֹת, הוּא הִרְאָה אֶת עֲצָמוֹ כְּאֵדָם פָּשוּט וּבְהַחֲבֵא הוּא עָבַד אֶת הַשֵּׁם.

הַסִּפּוּר הוּא סִפּוּר קִצַּת יוֹתֵר אֲרֵךְ, אַתָּה יָכוֹל לְחַלֵּק אֶת זֶה לְשִׁלְשָׁה שְׂבוּעוֹת עִם שְׁלוֹשׁ צִיּוּרִים, אַחַר כָּךְ כְּאֲשֶׁר תִּדְפִּיס אֶת כָּל הַסִּפּוּרִים שֶׁל עֲצַתוֹ אֱמוּנָה לְיִלְדִים - תִּתְבָּר אֶת זֶה בְּיַחַד.

יְלָדִים מִי רוֹצֵה לְהִיּוֹת צְדִיק?

אֲנִי מְאֹד שֶׁמֵּחַ שֶׁכָּל הַיְלָדִים רוֹצִים לְהִיּוֹת צְדִיקִים; יְלָדִים אֲתֵם יוֹדְעִים שְׂאֲפֶשֶׁר לְהִיּוֹת צְדִיק וְגַם לְשַׁחַק, לְקַפֵּץ וּלְרַקֵּד? אֲסַפֵּר לָכֵם מִשְׁנוֹת יְלָדוֹתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ.

רַבְּנוּ הַקָּדוֹשׁ מְאֹד הִסְתִּיר אֶת עֲצָמוֹ אַחֲרֵי הַחֲתָנָה שְׁלוֹ, אֵף אֶחָד לֹא יָדַע

מיהו רבנו, רק אשתו של רבנו. רבנו בקש מאשתו הצדקת שאינה תספר לאף אחד מעבודת השם שלו. רבנו היה הולך בסתר ללמד ולהתפלל, הוא היה הולך ליער לדבר אל השם יתברך, הוא גם התחבא בצד השני של הנהר, שם הוא למד והתפלל.

היה זה באמצע החורף, היה קר מקפיא, הנהר בהוסיאטין קפוא, אנשים הולכים על הנהר, משתמשים בנהר כשביל ללכת מעיר אחת לשנייה. הולך שם גם רבי אפרים זכרוננו לברכה, חמיו של רבנו והוא רואה איך חתנו - רבנו - משחק עם חברים, הם גולשים על השלג, הוא פל כף שבור מזה, הוא לא יכול לסבול זאת, הוא חושב לעצמו: 'לקחתי אותו פי הוא נכדו של הבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו, חשבתי שלקחתי לבתי חתן ירא שמים; הוא לא לומד, הוא לא מתפלל, הוא אפלו לא יודע לקרא'.

עד כאן תכנים בשבוע אחד. תעשה ציור איך בחר עם שטרומל גולש על השלג, ובצד עומדים שני יהודים מבגדים, אחד מראה לשני בידי, תנועה שהוא לא מרצה מזה שהבחר משחק בשלג.

תכנים עוד קטע מהספור:

ילדים, אבל אתם פן יודעים את האמת, שבאמת רבנו היה ירא שמים גדול, הוא למד והתפלל, ואפלו כשהוא שחק בשלג - הוא עשה את זה עם הקדוש ברוך הוא. אפשר לשחק, לקפץ ולרקד, ולהיות דבוק בהשם יתברך, לומר פל הזמן: "תודה השם!", "אני מודה לך השם"; אם מקבלים מכה אומרים: "הפל זה השם!" "הפל לטובתי".

ילדים יקרים, אם נעשה מה שרבנו למד אותנו - גם אנו נהיה צדיקים גדולים.

חלק ב':

ילדים יקרים אנו באמצע לספר איך רבנו עבד את השם בשנותיו הצעירות ואף אחד לא ידע שהוא צדיק, הוא הראה את עצמו כאדם פשוט.

מי זוכר איפה אנחנו אוהזים בספור?

רבי אפרים זכרוננו לברכה, חמיו של רבנו - רואה איך החתן שלו משחק

בשָׁלֵג, הוא כֵּף נִשְׁבֵּר מִזֶּה, הוא לא יְכוּל לְסָבּוֹל אֶת זֶה, הוא חוֹשֵׁב לְעַצְמוֹ:
 'לְקַחְתִּי אוֹתוֹ כִּי הוּא נִכְדוּ שֶׁל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, חֲשַׁבְתִּי
 שְׁלַקְחָתִי לְבַתִּי חֲתָן יִרָא שָׁמַיִם, בְּנִתִּים הוּא לֹא לֹוּמֵד, הוּא לֹא מִתְפַּלֵּל, הוּא
 אֶפְלוּ לֹא יוֹדֵעַ לְקָרָא'.

וְכַעַת הַמְּשִׁיכוּ לְקָרָא :

רַבֵּי אֶפְרַיִם זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה הִיָּה מְכַנֵּס אוֹרְחִים גָּדוֹל, הָיוּ מְגִיעִים אֵלָיו
 צַדִּיקִים גְּדוֹלִים וְהוּא קִבֵּל אֶת כּוֹלֵם מְאֹד יָפָה. פַּעַם אַחַת הִגִּיעַ אֵלָיו הַבֵּיתָה
 צַדִּיק גָּדוֹל, תַּלְמִיד שֶׁל הַמַּגִּיד מִמְעוֹזְרִיטֵשׁ זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה. רַבֵּי אֶפְרַיִם הִתְלוֹנֵן
 בְּפָנָיו, הוּא שָׁפָךְ לְפָנָיו אֶת לְבוֹ: "יֵשׁ לִי בַעֲיָה גְדוֹלָה, לְקַחְתִּי חֲתָן נִכְדָּ שֶׁל
 הַבַּעַל שֵׁם טוֹב, אֲבָל הוּא לֹא לֹוּמֵד! הוּא מְשַׁחֵק עִם הַיְלָדִים, הוּא כָּבֵר שְׂכַח
 אֶפְלוּ אֶת הַקְּרִיאָה, הוּא לֹא יוֹדֵעַ בְּכֻלָּ לְקָרָא!"

הַאוֹרַח, הַצַּדִּיק הַגְּדוֹל - אוֹמֵר לְרַבֵּי אֶפְרַיִם: "אַתֶּם טוֹעִים! זֶה לֹא יִתְכַן,
 זֶה בּוֹדֵאֵי לֹא נְכוּן!" הַצַּדִּיק פָּחַד לְדַבֵּר עַל נִכְדוּ שֶׁל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב, אֲבָל רַבֵּי
 אֶפְרַיִם, חָמְיוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ, אוֹמֵר לוֹ: "הֲלוֹאֵי שְׂאֲנֵי טוֹעָה, אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם הוּא
 לֹא יוֹדֵעַ לְקָרָא, הוּא שְׂכַח אֶת הַקְּרִיאָה, הוּא כֵּל הַיּוֹם מְשַׁחֵק עִם חֲבֵרָיִם;
 תִּבְחַנּוּ אוֹתוֹ, תִּנּוּ לוֹ לְקָרָא סֵפֶר וְתִרְאוּ שֶׁהוּא לֹא יוֹדֵעַ לְקָרָא", הַצַּדִּיק אוֹמֵר
 לְרַבֵּי אֶפְרַיִם: "תִּקְרְאוּ לַחֲתָנְכֶם, אֲנִי אֲתֵן לוֹ לְקָרָא".

רַבְּנוֹ מְגִיעַ עִם חָמְיוֹ, הַצַּדִּיק אַחַז בְּאֲמִצֵּעַ אַמִּירַת מְשֻׁנְיּוֹת, הוּא לוֹקַח אֶת
 הַמְשֻׁנְיּוֹת וְאוֹמֵר לְרַבְּנוֹ: "אֲנִי רוֹצֵה לְשָׁמַע אִם אַתָּה יוֹדֵעַ לְקָרָא אֶת הַמַּלִּים
 שֶׁל הַמְשֻׁנְיּוֹת", הוּא פּוֹתַח אֶת הַמְשֻׁנְיּוֹת בְּמִסְכַּת כְּבֹא קְמֹא פֶּרֶק ב מְשֻׁנָּה ג:
 "הַפֶּלֶב וְהַגְּדִי שְׁקַפְצוּ מֵרֹאשׁ הַגֶּג", וְהוּא אוֹמֵר לְרַבְּנוֹ: "אֲמַר!" רַבְּנוֹ הִיָּה
 חָכֵם מְאֹד, הוּא לֹא רָצָה שְׂיִדְעוּ שֶׁהוּא לֹוּמֵד, הוּא הִרְאָה אֶת עַצְמוֹ כְּאֵלוֹ הוּא
 שְׂכַח אֵיךְ קוֹרְאִים, הוּא הִתְחִיל לֹוּמֵר: "הַפֶּלֶב וְהַגְּדִי שְׁקַפְצוּ מֵרֹאשׁ", (סוּג
 שֶׁל רְקוּד) הַצַּדִּיק הִתְבַּיֵּשׁ מְאֹד, הוּא לֹא יָכַל לְהֵאֱמִין לְמִרְאֵה עֵינָיו, רַבֵּי אֶפְרַיִם
 חָמְיוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ אוֹמֵר: "אַמְרָתִי לָכֶם שֶׁהוּא כָּבֵר שְׂכַח אֶפְלוּ אֶת הַקְּרִיאָה!"

הַצַּדִּיק לוֹקַח אֶת רַבְּנוֹ לְצַד וְנוֹתֵן לוֹ מוֹסֵר: "אַתָּה לֹא מִתְבַּיֵּשׁ?! אַתָּה
 נִכְדָּ שֶׁל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אַתָּה נִכְדָּ שֶׁל רַבֵּי נַחְמָן
 מֵהוֹרְדִנְקָא זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, חָמִיד נִתֵּן לָךְ נְדוּיָה גְדוֹלָה, הַרְבֵּה פֶּסֶף בַּחֲתוּנָה

שְׁלֶךְ, וְאַתָּה לֹא לֹמֵד! אֶפְלוּ שְׂכַחְתָּ כְּבָר אֶת הַקְּרִיאָה!! "וְהוּא נוֹתֵן לְרַבְּנוּ שְׁתֵּי סְטִירוֹת הַגּוֹנוֹת בְּפָנִים. רַבְּנוּ בּוֹכָה, רַבְּנוּ לֹא רוֹצֵה לֹמֵר מִי הוּא, רַבְּנוּ רוֹצֵה לְהִסְתַּתֵּר, רַבְּנוּ מֵרָאה אֶת עֲצָמוֹ כְּאִלוֹ הוּא לֹא יוֹדֵעַ לְלַמֵּד.

עַד כָּאן תַּכְנִים בְּשָׁבוּעַ הַשְּׁנִי. תַּצִּיר תְּמוּנָה אִיךָ יְהוּדֵי מִבְּגַד נֹתֵן סְטִירָה לְבַחֲוֹר, וּבְצַד צִיּוֹר שֶׁל כָּלֵב וּגְדֵי עוֹשִׂים רְקוּד; זֶה חֵיב לְהִיּוֹת מְעַנֵּן לְיִלְדִים, כִּף הַסְּפוּרִים נִכְנָסִים חֲזָק מְאֹד לְלִבָּם.

תַּכְנִים אַחַר כִּף עוֹד קָטַע מֵהַסְּפוּר:

יִלְדִים, אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים אֶת הָאֲמָת, רַבְּנוּ כֵּן יָדַע לְקַרְא, הוּא לְמַד בְּהַתְמַדָּה רַבָּה, הַתְּפִלָּל וְדַבֵּר אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, רַבְּנוּ לֹא רָצָה שְׂיִדְבְּרוּ מִמֶּנּוּ, הוּא רָצָה לְהִסְתַּתֵּר מֵהַעוֹלָם; אֲנַחְנוּ לֹמְדִים מֵהַסְּפוּר הַזֶּה לְדַבֵּר אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּסִתְּרָה, וְכִף נִהְיָה צְדִיקִים גְּדוֹלִים.

חֵלֶק ג':

יִלְדִים יְקָרִים, אֲנִי אוֹחֲזִים בְּאֲמָצַע הַסְּפוּר שֶׁל רַבֵּינוּ הַקְּדוֹשׁ, אִיךָ הוּא הִסְתַּתֵּר בְּשִׁנּוּתֵי הַצְּעִירוֹת, הוּא לֹא רָצָה שְׂיִדְעוּ מַעֲבֹדוֹת הַשֵּׁם שְׁלוֹ.

יִלְדִים, מִי זֹכֵר אֵיפֹה אֲנַחְנוּ אוֹחֲזִים בְּסְפוּר?

בְּאוֹ נַעֲבֹר בְּקִצְרָה. לְחֲמִיו שֶׁל רַבֵּינוּ רַבִּי אֶפְרַיִם יֵשׁ אוֹרַח צְדִיק, וְהַצְּדִיק הַזֶּה רוֹאֵה שְׂרַבְּנוּ לֹא לֹמֵד, הוּא כְּבָר שְׂכַח אֶפְלוּ אֶת הַקְּרִיאָה, הַצְּדִיק לוֹקַח אֶת רַבֵּינוּ לְצַד וְנוֹתֵן לוֹ מוֹסֵר: "אַתָּה לֹא מִתְבַּיֵּשׁ? ! אַתָּה נֶכְדָּ שֶׁל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אַתָּה נֶכְדָּ שֶׁל הַצְּדִיק הַקְּדוֹשׁ רַבִּי נַחֲמָן מֵהוֹרְדִנְקָא זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, חֲמִידָה נִתֵּן לָךְ נְדוּנָה גְּדוֹלָה, הַרְבֵּה כֶּסֶף בַּחֲתוּנָה שְׁלֶךְ – וְאַתָּה לֹא לֹמֵד! אֶפְלוּ שְׂכַחְתָּ כְּבָר אֶת הַקְּרִיאָה!" הוּא נִתֵּן לְרַבֵּינוּ שְׁתֵּי סְטִירוֹת הַגּוֹנוֹת בְּפָנִים, וְרַבֵּינוּ בָּכָה.

וְכַעַת הַמְּשִׁיכוֹ לְקַרְא:

הַצְּדִיק הָאוֹרַח שֶׁנִּתֵּן לְרַבֵּינוּ שְׁתֵּי סְטִירוֹת מִתְכוּוֵּן לְנִסְעַת הַבֵּיתָה, הוּא יוֹצֵא מֵהוֹסִיאֲטִין, הוּא יוֹשֵׁב בְּעַגְלָה וְהוּא שׁוֹמֵעַ מִשָּׁהוּ, הוּא מְבַקֵּשׁ מֵהַעֲגֵלוֹן שְׂיַעֲצֹר אֶת הַעֲגֵלָה, הוּא שׁוֹמֵעַ מִשָּׁהוּ בּוֹכָה, הַעֲגֵלוֹן נִבְהַל וְעוֹצֵר אֶת הַעֲגֵלָה. שְׁנֵיהֶם שׁוֹמְעִים קוֹל בְּכִי, קוֹל מִתּוֹק; הֵם יוֹרְדִים מֵהַעֲגֵלָה וְהוֹלְכִים

בַּעֲקֹבוֹת הַקּוֹל, הַצְּדִיק אֹמֵר לְעַגְלוֹן: "זֶה נִשְׁמַע קוֹל שֶׁל מִיִּשְׁהוּ שֶׁמִּתְפַּלֵּל", פְּתָאוּם הֵם רוֹאִים יְהוּדֵי בִיעַר עֵטוּף בְּטִלִית וּתְפִילִין מִתְפַּלֵּל בְּלֶהֱט בְּהִתְלַהֲבוֹת; הַיְהוּדֵי בּוֹכָה, הַיְהוּדֵי מִתְנַעֲנֵעַ, הַיְהוּדֵי אֹמֵר אֶת הַמְּלִים שֶׁל פְּסוּקֵי דְזַמְרָה בְּכוֹז לְבָבוֹת וּנְעִימוֹת.

הַצְּדִיק נִבְהַל, הוּא מְרַגֵּשׁ שֶׁהוּא עוֹמֵד לְהִתְעַלֵּף, הוּא מְזַהֵה אֶת הָאָדָם הַזֶּה, הוּא צוֹעֵק: "אוֹי, אֲבוֹי לִי, אֲנִי נִתְתִי לְאָדָם הַזֶּה שְׁתִּי סְטִירוֹת?!?!". הוּא פֶּכַר קוֹלֵט מַה קוֹרָה פֶּאֶן, זֶה רַבִּינוּ, חֲתָנוּ שֶׁל רַבִּי אֶפְרַיִם, נִכְדוֹ שֶׁל הַבַּעַל שֶׁם טוֹב זְכוּתוֹ יִגְן עָלֵינוּ, הוּא פֶּכַר מִבֵּין שְׂרַבִּינוּ הָרָאָה פְּאִילוֹ הוּא לֹא יוֹדֵעַ לְקַרְא, וּבִאֲמַת הוּא צְדִיק נִסְתָּר! הוּא בּוֹכָה אֶל רַבִּינוּ: "תִּמְחַל לִי, תִּסְלַח לִי!" רַבִּינוּ אֹמֵר לוֹ: "אֲנִי מוֹחֵל לָךְ מִכָּל הַלֵּב רַק אִם אַתָּה מִבְטִיחַ לִי שְׂאֵתָה לֹא הוֹלֵךְ לְסַפֵּר לְאַף אֶחָד, כָּל עוֹד אֲנִי חַי, מַה שְּׂרַאֲיֵת פֹּה..."

(אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים מִהַסְּפוֹר הַזֶּה כִּי הַצְּדִיק הָאָרִיף יָמִים יוֹתֵר מִרַבִּינוּ, פַּעַם אַחַת הוּא הַתְּאָרֵחַ אֲצֵל חַיִּיקֵל, הַחֲזֵן שֶׁל רַבִּינוּ, וְאִזּוּ הוּא סֹפֵר אֶת הַסְּפוֹר).

עַד כָּאֵן תִּכְנִיס בְּשִׁבוּעַ הַשְּׁלִישִׁי. תִּצְיֵר תְּמוּנָה שְׂרוֹאִים אֶת רַבִּינוּ בִיעַר עִם טִלִית וּתְפִילִין, הוּא עוֹמֵד לִיד עֵץ, הוּא מִתְפַּלֵּל וּבּוֹכָה, בְּצַד עוֹמְדִים הָרֵב, הַעַגְלוֹן, הַסּוֹס וְהַעֲגָלָה, וּפְנִיָהֶם מֵאֵד מִבְּהֵלוֹת.

תִּכְנִיס עוֹד קִטְעַ מִהַסְּפוֹר:

כֶּף רַבִּינוּ גָּדַל לְהִיּוֹת רַבִּינוּ הַקְּדוֹשׁ, הוּא הַתְּפַלֵּל וְלָמַד, הוּא הַלֵּף לְהַתְּבוֹדָדוֹת, בְּקֶשׁ מִהַשֵּׁם יִתְפָּרֵף, בְּכֹה לְהַשֵּׁם יִתְפָּרֵף - עַד שֶׁהוּא הִפָּךְ לְרַבִּינוּ הַקְּדוֹשׁ.

אִם נִצִּית לְרַבִּינוּ, אֲנַחְנוּ נִדְבֵר אֶל הַשֵּׁם יִתְפָּרֵף, נִשִּׁיר אֶל הַשֵּׁם יִתְפָּרֵף, נוֹדָה לוֹ עַל הַכֹּל - אֲנַחְנוּ נִהְיֶה צְדִיקִים גְּדוֹלִים.

הַשֵּׁם יַעֲזֹר שְׂתַצְלִיחַ בְּכָל הָעֲנִינִים.

...

שבת חנכה הנפלאה בקרית ברסלב

בעזרת ה' יתברך – יום ב' פרשת ויגש, ב' טבת, זאת חנכה, שנת ה'תשפ"ב לכבוד יקירי אהובי ... גרו יאיר

עלשו חזרתי משבת חנכה הנפלאה בקרית ברסלב.

איזו שבת היתה זו! התחדשנו כל כך עם הלמודים של רבנו, חבל שלא הגענו; התאספו עשרות משפחות של אנשי שלומנו תלמידי היכל הקדוש. אכתב לך קצת מהשבת.

ביום רביעי בלילה אחרי הדלקת המנורה הייתי כבר מצוה בישיבה של הבחור ... גרו יאיר, שם פגשתי את בנו של מוהרא"ש, הרב נחמן שליט"א, הוא נשא דברים לכבוד בחור הבר מצוה. בתוך הדברים הוא אמר שהוא חיב לומר בריבים מה שהוא זוכר, עד כמה אביו – מוהרא"ש זכרונו לברכה – אהב את ראש הישיבה. הוא ספר שהוא בעצמו ראה כמה אנשים באו אל מוהרא"ש לדבר רע על הישיבה ועלי, אבל מוהרא"ש לא רצה לקבל את זה, מוהרא"ש מאד העריף את ראש הישיבה.

אחרי הבר מצוה נסעתי עם משפחתי לקריה, ביום חמישי בבקר בשעה תשע התפללתי שחרית עם הכתה הגבוהה בתלמוד תורה, המלמד כבוד אותי לומר הלל, אמרנו ביחד הלל בנסח שלנו בקול; היה תענוג.

אחרי שחרית מסרתי שיעור בדרך הגמרא לפתה הגבוהה של התלמוד תורה, הילדים השתתפו מאוד יפה. אחד מהילדים אמר חדוש, רואים בספור של אבא אמנא (תענית כב.), כשאבוי שלח את תלמידיו לבחן את אבא אמנא והם לקחו ממנו את הפרים והכסות – הוא לא אמר כלום, פי הוא ידע שתלמידים של צדיק שבאים בשליחותו של הצדיק, כנראה יש להם איזה פונה בזה; זאת היה גדלותו, הוא ידע שלצדיק יש בודאי את הטעמים שלו.

מיד אחר כך היה לנו שבע ברכות לחתן ... גרו יאיר, המחפן הרב ר' ... גרו יאיר הגיע מרחוק, דברתי כמה מלים בשבחם של החתן והפלה, הם מפיצים גדולים וכאשר הצעתי את השדוף, המחפן שמע שהבחור/החתן – הולך להפצה, הוא אמר לי מיד שהוא רוצה את השדוף הזה, הוא כבר לא

צריך יותר מזה כלום.

אחר כך המחפן ר' ... דבר כמה מלים, גם אביו, הרב החסיד ר' ... דבר. ברכו ברכת המזון, כפדתי את ר' ... בכרכה, גם את ר' ...; אצלי המפיצים הם המיחסים הכי גדולים.

משם מיד נסעתי לתלמוד תורה, נכנסתי לכל הפתות, החל מכתה א', בחנתי את הילדים על הקריאה, התפעלתי לראות איך למלמד החדש שלנו ... גרו יאיר יש כאלה כוחות.

היה לי ספור מענין בכתה א', ילד אחד, ילד יקר - זרק בחזרה כל דבר. למשל, חלקתי ספריה, הוא לא רצה לקחת את זה, נתתי משחק - הוא זרק לי את זה בחזרה, הוא אמר: "אני לא צריך את האוטו הזה", אמרתי לו שיטן את זה לאחורו, ואני שואל אותו: "איך קוראים לאחור?" הוא אומר לי שאין לה שם; כך בכל דבר שאמרתי הוא זרק את זה בחזרה. הראיתי למלמד איך צריכים להתנהג עם ילד כזה; לא לחפש איך להפך אותו למחצף, אלא איך אפשר לסובב אותו, שהכל יהפך להיות טוב.

המלמד ממש החזיק את נפשו לראות את הספור הזה, כי הוא חשב שרק אצלו זה קורה, הוא לא העלה בדעתו שכך קורה גם אצל ראש הישיבה. הייתי בכתת הגן, בכתה ב' ובכתה ה'; כל המלמדים קבלו חזוק.

משם נסעתי לראות את הדירות החדשות, רצתי למקוה והתפללתי מנחה, ערבית.

בהדלקה כל הבחורים הגיעו, שרנו ביחד את הזמירות, אחר כך ברכתי את כולם שיזכו למצא את זיוגם, הבחורים כולם הדליקו בבית הכנסת.

אחר כך יצאנו לטיול לבית הדפוס; יש כמה תלמידים חדשים שעדין לא ראו את בית הדפוס בקריה, הראיתי להם את הבנין, הם כלם אמרו שהם לא מצליחים לחשב שאת הבנין הזה בנו בחורים.

בדרך חזר התחיל לרדת גשם, מאד שמחתי שיורד גשם; אפלו שהיה קשה ללכת, אבל אנחנו כבר מצפים כל כך הרבה זמן למלא את המקוה החדש בבית המדרש עצתו אמונה.

הבחורים אכלו סעודה טובה, שוחחנו על רבנו ועל מוהרא"ש, מיד אחר כך היה השעור של ליל ששי, היה שעור מאד יפה, כדאי שתשמע את זה. דברנו מהרבה נקודות יפות, על "ימי חנכה הם ימי הודאה", רבנו אומר (לקוטי מוהר"ן חלק ב', סימן ב): "זוה בחינת שעשוע עולם הבא", זה הטעם הנפלא, המתוק והנעים שמרגישים בעולם הבא; ומי שעושה את זה, הוא מרגיל את עצמו להודות להקדוש ברוך הוא - אז הוא מרגיש את הטעם המתוק הזה, הוא כבר לא צריך אף אחד.

דברנו על זה שאנשים אומרים שאנחנו עוזבים את המסרת, שזה לא נכון. אם אומרים משניות, אומרים גמרא - זה לא נגד המסרת, להפך, זה המסרת; אם מזלזלים בצניעות - זה נקרא לעזב את המסרת! אם מורידים את הזקן והפאות - זה נקרא לעזב את המסרת!

כמו כן דברנו על גדל מעלת הנשים שמורידות את שער ראשן, ואפלו שבאים ממשפחה שהאמא והסבתא לא גוזרות את שער ראשן, לא צריכים לפחד לעשות זאת, זה לא נקרא לעזב את המסרת, להפך, אם האשה תוריד את שער ראשה היא תחזור אל המסרת; אין דבר גדול יותר שאשה יכולה לעשות בשביל עצמה ובשביל דורותיה מאשר להתלבש בעדינות.

בשעור הזכרנו מה שרבי נתן אמר לתלמידיו על אותו אחד שנסע לרבו אחרי ששמע מרבי נתן שיהודי צריך שיהיה לו רבי: "פרעה יותר חכם מהאדם הזה"; כי כשיוסף אמר לפרעה שצריכים לחפש איש חכם כדי להציל את ארץ מצרים, פרעה אחז ביוסף ואמר (בראשית מא, ט) "אתה האיש החכם; אם אתה אומר לי שצריכים לחפש איש חכם - אז אתה החכם".

רבי נתן ממשיך ואומר: "אני אומר לו שיחה יפה על החשיבות שיהיה לאדם צדיק; כאלה דבורים הוא עוד לא שמע מאף אחד, הוא היה צריך לאמר 'אני נשאר כאן; אתה הצדיק, אתה החיים שלי', במקום זה הוא נסע לרבו".

אחרי השעור הכנתי אצלי בבית, עם כמה בחורים - את האכל לשבת. תוך כדי הכנת האכל הבחורים לא שמו לב שעשיתי פגישה, בחור ישיבה,

תלמיד יקר, הבחור ... עם תלמידה, בתו של ר' ... ; עשו את מסבת הלחיים אצלי בבית, היתה פזו שמחה, כל הבחורים וכמה משפחות מהקרנה הגיעו לאחל "מזל טוב".

אצלי זו שמחה גדולה, לעשות שדוף; אבל השמחה היא רק לאותו הרגע, מיד אחרי מסבת הלחיים אני כבר עסוק לעשות עוד שדוכים, אני לא שבע כמה שאני עושה.

עד כאן הכל מיום אחד; כף הולך אצלי כל יום, אם אחד מהתלמידים היה מעלה על הכתב את סדר יומי - היו יכולים להוציא קונטרס עבה מכל יום.

ביום ששי בבקר התפללנו, אחרי התפלה למדנו את דף הגמרא, גמרא מסכת תענית (דף כב). ראשית דברנו מגדלות השמחה, את הספור של רב ברוקא חוואה, שאליהו הנביא אמר לו: "שני האנשים האלו שמשמחים את כלם - הם בני עולם הבא"; מכאן רואים את גודל המעלה של להחיות אנשים.

אחר כף דברנו ממעלתו של מי שאין לו קשיות על האמונה; יאשיהו המלך שכב על ערש דני חולה אנוש, ירו בו, חוררו אותו בעשרות חצים, הוא נהיה מחרר כמו מסננת. ירמיהו הנביא ראה שהוא אומר לעצמו משהו בשקט, אז הוא התכופף כדי לשמע מה הוא אומר, ושמע שהוא אומר (איכה א, יח): "צדיק הוא ה' כי פיהו מריתי", הקדוש ברוך הוא צודק ואני מרדתי בו, הספיד ירמיהו הנביא את הצדיק יאשיהו (שם ד, ט): "רוח אפינו משיח ה'", זה הנשימה שלנו, המשיח שלנו; זה צדיק, הוא שוכב מחרר בחיצים ואין לו טענות על הקדוש ברוך הוא.

את המלים האלו צריכות שפתותינו למלמל תמיד: "צדיק הוא ה'", השם הוא צודק, מה שרק יהיה, מה שרק יעבר עלינו, צריכים לדעת ש "צדיק הוא ה'", הקדוש ברוך הוא צודק, אין לי שום קשיות, אין לי שום טענות עליו.

אחרי הצהרים היתה לנו ישיבה עם האברכים היקרים שעוזרים לי בראש השנה באומן. אנחנו כבר מתכוננים לראש השנה הבא עלינו לטובה; בראש חדש שבט מתחילים לאסוף כסף למטות, כל אלו שישלמו על המטה שלהם

עד חג הפסח - המחיר יהיה כמו בכל השנים, \$750, אחרי פסח המחיר יהיה אף דולר.

בליל שבת הלכנו להתפלל בבית המדרש עצתו אמונה. למנוחה נגש המורה צדק שליט"א, הוא הגיע להתפלל יחד אתנו. קבלת שבת אני התפללתי, אחרי התפלה הגבאים בקשו ממני לומר כמה מלים.

דברנו כמה שמוהרא"ש היה אומר תמיד, על הקשר בין שבת חנכה לפרשת מקץ. בפרשת השבוע אנחנו רואים שהכל מהשם יתברך; כפאן נראה שדברים נעשים מעצמם, יש חלום ופתרון, יוסף נהיה מלך, יעקב אבינו שולח לקנות אכל, שמים את שמעון ובנימין בפלא, נראה כאלו אנשים פועלים, אנשים עושים, אבל הכל מחשב, יעקב אבינו צריך להגיע למצרים, וכל העולם מתהפך בגלל הסבה הזאת.

זה מתגלה בחנכה, אין טבע, מקרה ומזל; שמן שדולק רק יום אחד דולק שמונה ימים, חשמונאים בודדים מנצחים מאות ואלפי גבורים; כדי להראות שאין טבע, הכל בהשגחה.

טיילנו בחזרה עד בית הפנסת בהושקי; בשביל הטיול הזה הכל כבר היה שנה, השיחות הנעימות בטיול; הדרך ארכה שעה.

את הסעודה אכלנו ביחד עם הבחורים בבית הפנסת, אחרי הסעודה הגיעו הרבה משפחות, שרנו והתחזקנו עם הדבורים של מוהרא"ש, עם הדבורים: "כל זמן שאדם חושב שפלוני יעזר לו, אלמוני יעזר לו - הוא מספן גדול"; כי כשרואים אחר כך איך כלם מתחמקים כל כך מתאכזבים, נשפרים כל כך; מספן מי שבוטח באחרים, העצה היחידה לזכות לחיים טובים, היא לבטח בהקדוש ברוך הוא.

חזרנו על מה שמוהרא"ש היה חוזר ואומר, את המלים של רש"י. הפרשה מסתיימת עם "וישכחהו"; יוסף הצדיק בקש משר המשקים שיעזר לו, שיעשה לו טובה ויזכיר אותו לפני פרעה, הוא הבטיח ליוסף שהוא הולך לעזר לו, אבל הפסוק אומר (בראשית מ, כג): "וישכחהו", הוא שכח מיוסף, ורש"י אומר שתי מלים: "בו ביום", עוד באותו יום הוא שכח מיוסף; מכאן

רואים את כמה טפשי לבקש עזרה מהשני, לשני יש את החיים שלו, הוא לא חושב ממך, במקום זה צריכים ללכת אל הקדוש ברוך הוא.

בשבת בבקר הערתי את הבחורים, למדנו בספר פעלת הצדיק, את הספור של עולם התהו (סימן תתמו), שרבנו אמר שמי שיבוא אליו שלש פעמים בשנה, בראש השנה, שבת חנכה ובחג השבועות - ינצל מהענש של עולם התהו.

פסוקי דזמרה התפלל הגבאי ... גרו יאיר, שחרית אני התפללתי, אמרנו הלל ביחד, עם הגנח, בקול; בכיתי היטב את לבי בנגון האטי, בפתחו לי; אין דבר טוב יותר מלשפף את הלב להשם יתברך, מתכסים בטלית, כפי שרבנו אמר (שיחות הר"ן, סימן ערה), תחת הטלית הוא כמו חדר מיחד להתבודדות. הגבאי ... קרא בתורה.

בספורי מעשיות דברנו מגדל המעלה של ללכת בדרך הצדיק, בן המלך נכהל מהנחשים והעקרבים, הוא שאל את אדם היער (ספורי מעשיות, מעשה יא): "איך אוכל לעבר את הנחשים?" ענה לו אדם היער: "מה אתה שואל? מה אתה מפחד? איך תכנס לביתי?" הוא מראה לו שהבית שלו הוא באויר, "ואיך תכנס בביתי? אל תשאל, בא אתי, לך בעקבותי". בן המלך עשה כן, הוא הלך בעקבות אדם היער, הוא הביא אותו לתוך ביתו, ונתן לו לאכל ולשתות.

אדם היער - זה רבנו שאומר לנו ללכת ליער לעשות התבודדות; אם צועדים בעקבות רבנו - יכולים להתגבר על כל הנחשים, כל הקלפות וכל הנסיונות, וגם יכולים לזכות לבית, אבל אם אין את איש היער - אין אפשרות לזכות לבית, זה כמו משהו באויר, שאי אפשר להגיע אליו.

את הסעודה אכלתי בבית הכנסת עם הבחורים. אחרי הסעודה יצאנו לטייל, הלכנו לבקור אצל המנהל, הוא ספר לבחורים ספורים מפעם כשפתחנו את הישיבה, ספורים שהיו לנו עם מוהרא"ש, משם הלכנו לאברך ... גרו יאיר, שם פגשנו עוד אנשי שלומנו.

בסעודה שלישית למדנו את הספור של "האורח", הספור שרבנו ספר (סיי מוהר"ן, סימן פה), האורח - הוא הצדיק, כמו שכתוב (משלי ד, יח): "וארח

צדיקים", הצדיק מגיע אל האדם, הוא רוצה להביא אותו אל הקדוש ברוך הוא. קדם כל הוא מדבר אל האדם לפי המוח של האדם, הוא שואל אותו מפרנסה: "מאין פרנסתך?" אחר כך הוא שואל אותו: "מה אתה לומד?" עד שהם נכנסו לשיחה, ל"שיחת דברים היוצאים מן הלב", כאן רואים את הדרך לעשות התבודדות, אפלו שבהתחלה אין לב, אם מדברים דבורים - הלב יפתח בסוף.

עד שבעל הבית התחיל להתגעגע ולרצות להיות יהודי כשר, "אמר לו האורח אני אלמד עמך", רבנו מלמד את האדם איך לעבד את השם יתברך, רבנו אומר (עין הקדמת השתפכות הנפש): "תנו לי את לבכם", ואוליך אתכם בדרך אבותינו הקדושים; רבנו צריך רק שנוצח להיות טובים, שיהיו לנו רצונות וכסופים טובים.

אני מתש, אני צריך לקצר.

במוצאי שבת היתה סעודת מלוה מלכה יפה, סעודת הודאה שאנחנו עדין אצל רבנו.

ביום ראשון בבקר לפני התפלה למדנו את דף הגמרא, התפללנו ביחד. רב היום קבלתי משפחות בביתי, אחרי הצהרים דברתי לכל המורות חזוק על חנוף הבנות, אחר כך למדנו עוד דף גמרא; במוצאי שבת לא מסרתי את השעור, אז הייתי צריך ללמד ביום ראשון שני דפים גמרא. אחרי ההדלקה היתה מסבת לחיים של שתי משפחות חשובות בקריה.

אני מקווה להיות מתר בבקר בחזרה בישיבה בכוחות מחדשים; אנשים חושבים שמקבלים כח כשנוסעים לחפשה, אבל זה לא כך, כשנוסעים לחפשה צריכים אחר כך לנוח שוב; כמה שעושים יותר - מקבלים יותר פח. עכשו אחרי שהות של ארבעה ימים בקריה, אחרי עשיה ועשיה ועשיה - יש לי כוחות מחדשים להמשיך לעסק עם הבחורים והילדים.

עוד לא כתבתי לך כלום; תדבר עם החברים שהשתתפו, הם יספרו לך דברים יפים.

...

העולם יתמהו על השלום בית שיש אצלכם

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת ויגש, ב' טבת, זאת חנכה, שנת ה'תשפ"ב
לקבוד ... גרו יאיר

אני שמח מאד לשמע דרישות שלום יפות עליך, אני שומע מהגבאים
בירושלים שאתה מתפלל אצלנו בבית הכנסת, אתה נמצא שם.

היום כתב לי מישהו שהוא פגש את חמיך והוא אומר לו שהוא מאד
נהנה ממך; אתה מתנהג בכזו דרך ארך, אתה מדבר כל כך יפה אל אשתך,
הוא מתבייש ממך; הוא אומר לאותו אחד: "אני לא מדבר כל כך יפה אל
אשתי כמו שחתיני מדבר אל הבת שלי".

רואים ממש את המלים שרבינו אומר: "העולם ראוי שיתמהו עצמן על
האהבה שבינינו"; הכוונה לאהבה בבית, 'שבינינו' - הכוונה בין איש לאשתו.
תכתב לי על השעורים והסיומים שלך - כך תחיה אותי.
השם יעזר שתצליח בכל הענינים.

...

לכתב ברור ומסודר

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת ויגש, ג' טבת, שנת ה'תשפ"ב
מרת ... תחי'

נא למסר למרת ... תחי'; היא כותבת לי מכתבים ארכים, אני צריך
להתאמץ לקרא את זה, זה לא פתוב ברור; לוקח לי הרבה זמן לקרא את
המכתבים.

אם היא רוצה שאקרא את המכתבים שלה ואענה לה - שתכתב את זה
ברור ומסודר, אם לא אני לא אקרא את זה; זה לוקח לי מאד הרבה זמן.
השם יעזר שתצליחו בכל הענינים.

...

תלמידות בית פיגא חייבות להתנהג בדרך ארץ

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת ויגש, ד' טבת, שנת ה'תשפ"ב

לכבוד תלמידות בית פיגא קרית ברסלב ליבערטי, שתחיו

היות ונכנסו תלמידות חדשות, אני רוצה שוב להבהיר מה אנחנו רוצים עם בית הספר שלנו "בית פיגא", מאד אבקש מכל התלמידות שיקשיבו היטב למלים.

אצל רבנו ז"ל הייתה דרך ארץ דבר חשוב מאד, רבנו אמר: "אם מלכים ושרים היו יודעים הדרך ארץ שאני מלמד לאנשי - היו שולחים את בניהם אליי"; וכך גם היה אצל מוהרא"ש זכותו יגן עלינו, היה דרך ארץ חזקה, ובדרך הזו אנחנו מנהלים את בית הספר בית פיגא, אנחנו מסתכלים על דרך ארץ; בת שמתנהגת בדרך ארץ, היא מקשיבה למורות - היא אצלנו תלמידה, וכת שלא מתנהגת בדרך ארץ - היא לא תלמידה; היא יכולה לדעת טוב את הלמודים, היא יכולה להיות מצלחת, אצלנו זה לא שונה, בלי דרך ארץ אין פלום.

לכן אני מבקש מכלכן להיות מוכנות בזמן שצריכים להיות בפתח, כשהמורה נכנסת לפתח - כל אחת צריכה לשבת במקום מוכנה עם הפל, ולא אז להתחיל להתארגן וכו', הפל כבר צריך להיות מוכן מראש.

כשהמורה נכנסת לפתח כלן צריכות להעמד בדרך ארץ, נשארים לעמד עד שהמורה מסמנת שאפשר כבר לשבת, סוגרים את הפה ופותחים את האזנים לשמע כל מלה שהמורות לומדות.

בפתח אי אפשר לדבר אחת עם השניה, אי אפשר לקרץ ולא לצחק; כשלומדים - צריכים לשבת בדרך ארץ גדולה, רק כך אפשר לקבל את הלמודים.

עכשו כשאני שומע שבפתח הגבוהה בקריה יש בנות שלא מתנהגות בדרך ארץ - אני מאד מתבייש, כי אני גאה עם בית הספר של הקריה, ועכשו אומרת לי המנהלת תחיי שיש בנות שצוחקות מהמורות ולא יושבות בזמן מוכנות וכו'.

לִכְן לֹא אָבּוֹא אֲלֵיכֶן יוֹתֵר לְמִסַּר שְׁעוּרִים, אֲנִי הוֹלֵךְ רַק אִיפֹה שְׁיִישׁ יִרְאֵת שְׁמַיִם. אִם יֵשׁ דְּרֹךְ אֶרֶץ זֶה סִימָן שֶׁל יִרְאֵת שְׁמַיִם, כְּפִי שֶׁחֲכַמֵּינוּ זְכוּרֵנָם לְבָרְכָה אוֹמְרִים (אָבוֹת ד, יב): "מוֹרָא רַבָּךְ כְּמוֹרָא שְׁמַיִם", צְרִיכִים לְפַחַד מִרְבִּי כְּמוֹ מִהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא; וְאִם לֹא תִשְׁתַּפְּרוּ חֵס וְשְׁלוֹם - אֶסְגֵר אֶת הַכֶּתֶה, יִצְטָרְכוּ לְהִרְשֵׁם מִחֲדָשׁ וְנִקְבַּל רַק אֶת הַבְּנוֹת שֶׁמִּתְנַהֲגוֹת בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ.

...

הַשְּׁכָל הַנִּכּוֹן לְדַעַת מַה לְדַבֵּר וְעַם מִי לְדַבֵּר

בְּעִזְרַת ה' יִתְבָּרֵךְ - יוֹם ד' פְּרֶשֶׁת וַיִּגַּשׁ, ד' טַבֵּת, שְׁנַת ה'תשפ"ב

הַתְּלַמִּידָה הַחֲשׂוּבָה מִבֵּית פִּיגָא ... תַּחֲנִי'

קַבְּלֵתִי אֶת הַמְּכָתֵב.

אִם הַהוֹרִים שְׁלָכְכֶם רוֹצִים לְתַת לָכֶם כְּדוּרִים בְּגִלְל שְׁאַתֶּם כְּכֹר כָּל כּוֹךְ רוֹצִים לְהִתְחַתֵּן - תִּפְסִיקוּ לְנַדְנֵד לָהֶם עַל שְׂדוּכִים, כִּי עוֹד יִתְּנוּ לָכֶם כְּדוּרִים; בְּמִקּוֹם לְנַדְנֵד לַהוֹרִים לְכוּ אֶל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִמֶּנּוּ אַתֶּם יְכוּלִים לְבַקֵּשׁ וּלְנַדְנֵד.

זֶה מִזְכִּיר לִי סְפוּר, סַבְתָּא שְׁלִי עָלֶיָהּ הַשְּׁלוֹם, אִמָּא שְׁלִי אִמִּי, הִיא הִיְתָה צַדִּיקַת גְּדוּלָה וּמְאֹד חֲכָמָה, הִיא סְפָרָה שְׁאַחֲרֵי הַמְּלַחְמָה הִיא הִיְתָה כָּל כּוֹךְ בְּטוּחָה שְׁמִשִּׁיחַ כְּכֹר כְּמַעַט מַגִּיעַ וְהִיא דְּבָרָה עִם כָּלָם רַק עַל מְשִׁיחַ, יוֹם אֶחָד הִיא שׁוֹמַעַת שְׁמִדְבָרִים מֵאַחֲרֵי גִבְיָה שְׁהִיא הַשְּׁתַּגָּעָה, כִּי הִיא מְדַבֶּרֶת מִדֵּי הַרְבֵּה עַל מְשִׁיחַ, וְאִזּוֹ הִיא הַפְּסִיקָה לְדַבֵּר; הִיא הִיְתָה מִסְפִּיק חֲכָמָה לְדַעַת עַל מַה לְדַבֵּר וְעַם מִי לְדַבֵּר.

אוֹתוֹ דְּבַר אֲנִי מֵאַחַל לָכֶם, שְׁיִהְיֶה לָכֶם אֶת הַשְּׁכָל הַנִּכּוֹן מַה לְדַבֵּר וְעַם מִי לְדַבֵּר. תִּדְבְּרוּ עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹאֶה אֶת הַלֵּב הַשְּׁבוּר שְׁלָכְכֶם, אֶת הַרְצוֹן שְׁלָכְכֶם, עַד כְּפֹה אַתֶּם רוֹצִים לְהִיּוֹת טוֹבִים, אַתֶּם רוֹצִים לְהִתְחַתֵּן כְּדִי לְהִיּוֹת שְׁלָמִים, כְּדִי לְהִתְחַיֵּל לְחַיּוֹת.

כְּמוֹ כֵּן אֲבַקֵּשׁ מִכֶּם מְאֹד, תִּשְׁתַּדְּלוּ בְּכָל הַפּוּחוֹת לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה; נִכּוֹן שְׁנֵה קָשָׁה יוֹתֵר - עַכְשָׁו כְּשִׁמְחָכִים לְשִׁדוּף - לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, אֲבָל אִם רַבְּנוּ

אומר להיות בְּשִׁמְחָה - אֲמוּנָה לְהִיֹּת דְרָךְ גַּם עֲכָשׁוּ לְהִיֹּת בְּשִׁמְחָה.

...

לְלַכֵּת לְהַפְצָה בְּדֶרֶךְ שְׁמוֹהֲרָא"ש לְמַד אוֹתָנוּ

בְּעִזְרַת ה' יִתְבָּרֵךְ - יוֹם ג' פְּרֻשַׁת וִיחִי, עֲשֶׂרָה בְּטַבַּת, שְׁנַת ה'תשפ"ב
לְכָבוֹד ... נְרוּ יְאִיר

לְגַבִּי מַה שְׁאַתָּה מְסֻתּוֹבֵב לְאַסֵּף פֶּסֶף כְּדִי לְשַׁלַּח בְּדָאָר לְכָל קְרִית יוֹאֵל
אֵת 'קְרִית בְּרִסְלָב בְּלַעֲטָל'; אֲנִי עוֹמֵד וּמִתְפַּלֵּא, אַחֲרֵי כָּל כֶּף הַרְבֵּה דְבוּרִים
וּמְכַתְּבִים אִיךָ לְעֵסֶק בְּהַפְצָה - אַתָּה עֲרִין חֹכֵם בְּעֵינֶיךָ?

מָאֵד אֲבַקֵּשׁ מִמֶּךָ, אֵל תַּעֲשֶׂה אֵת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּוּ, אֵל תַּחֲפֹשׂ לְהַתְגַּרּוֹת
בְּקִהְלָה, אִם אַתָּה רוֹצֵה לְעֵסֶק בְּהַפְצָה - תִּלְךָ בְּדַרְכִּים שְׁמוֹהֲרָא"ש לְמַד
אוֹתָנוּ; כָּל הַדְּרָכִים הַחֲדָשׁוֹת הָאֵלֶּוּ - הֵן דְרָכִים עֲצִלוֹת וְהֵן לֹא מְבִיאֹת טוֹב.

אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁהוֹלֵךְ לְהַפְצָה, הוּא מִפִּיץ אֵת הַסְּפָרִים שְׁמַגְלִים אֵת הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא. רַבִּי נִתָּן זְכָרוֹנוּ לְבִרְכָה כּוֹתֵב (ת"י מוה"ר"ן, סִימָן תַּקמ"ג): "רַבְּנּוּ הִיָּה מְבֹזֵה
אוֹתָנוּ לְמָה אֲנַחְנוּ לֹא עוֹסְקִים בְּהַפְצָה; וּפַעַם אַחַת בְּלִיל מוֹצָאֵי שַׁבַּת עֲמַדְנוּ
לְפָנָיו עִם כְּפָה אֲנָשִׁים מֵהַחֲשׁוּבִים שָׁלוּ, וְהוֹכִיחַ אוֹתָנוּ מָאֵד כְּמָה שְׁעוֹת עַל
עֲנָן זֶה, וּפַעַם אַחַת קָרָא אוֹתָנוּ 'עֲצִים יְבֹשִׁים' עַל שְׁאִין אָנוּ מוֹלִידִים נְפֹשׁוֹת
שִׁיתְקָרְבוּ לְהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ עַל יְדִינוּ", כִּי רַבְּנּוּ רָצָה שֶׁנַּעֲסֵק בְּלִהְשָׁקוֹת אֵילָנוֹת -
לְקָרֵב יְהוּדִים לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

הֵשֶׁם יַעֲזֹר שְׁתַּצְלִיחַ בְּכָל הָעֲנִינִים.

...

יֵשׁ יַעַר הָרַע גָּדוֹל אֲצֵל בַּחוּרִים לְשֶׁרֶף זְמַן

בְּעִזְרַת ה' יִתְבָּרֵךְ - יוֹם ג' פְּרֻשַׁת וִיחִי, עֲשֶׂרָה בְּטַבַּת, שְׁנַת ה'תשפ"ב
לְכָבוֹד ... נְרוּ יְאִיר

קַבְּלֵתִי אֵת מְכַתְּבֶךָ.

מאד נהגיתי להיות בירושלים עם אנשי שלומנו, להפיר מקרוב את כלכם; אני מקווה שגם אתה נהנית.

אני מקווה שהבנת את השעורים באידיש, דברנו בסעודה שלישית בעקר משני הנקודות המרכזיות של רבנו, מהענין של לדבר אל השם יתברך ומסדר דרך הלמוד.

תתחזק, תנצל את שנות הנעורים. אל תבזבז את הזמן; יש יצר הרע גדול אצל בחורים לשרף זמן, יכולים לשוחח שעות על גבי שעות על כלום שבכלום, לכל הבחורים יש את היצר הרע הזה; לכן אבקש ממך מאד, מתי שיש לך זמן פנוי - רוץ אל תורה, קח משניות ותגרס פרקים משניות כסדרן, כמו כן תקבע לך שעור בש"ס כסדרן דיקא, אל תסתפל אם אתה מבין מה שאתה לומד או לא.

רבנו אומר שלא צריכים להבין כשלוּמדים, רבנו אומר (שיחות הר"ן, סימן עו): "טוב ללמד במהירות ולבלי לדקדק הרבה בלמודו, רק ללמד בפשיטות בזריזות, ולבלי לבלבל דעתו הרבה בשעת למודו מענין לענין, רק יראה להבין הדבר בפשיטות במקומו, ואם לפעמים אינו יכול להבין דבר אחר, אל יעמד הרבה שם ויניח אותו הענין וילמד יותר להלן, ועל פי הרב ידע אחר כך ממילא מה שלא היה מבין בתחלה, כשילמד כסדר בזריזות להלן יותר". טוב להתרגל ללמוד במהירות ולא לדקדק בשעת הלמוד, אלא לראות להבין את פשטות הפרוש, ואם לא מבינים - שלא יבלו הרבה זמן על הענין הזה אלא ימשיכו הלאה, ואם לומדים הרבה יבינו אחר כך מה שלפני כן לא הבינו כל כך טוב.

אחר כך מביא רבי נתן שרבינו אומר: "שאינ צריכין בלמוד רק האמירה לבד, לומר הדברים כסדר, וממילא יבין, ולא יבלבל דעתו בתחלת למודו שירצה להבין תכף, ומחמת זה יקשה לו הרבה תכף ולא יבין כלל, רק יכניס מחו בהלמוד, ויאמר כסדר בזריזות וממילא יבין", שאדם לא ישבר כשהוא רואה שהוא לא מבין מה שלמד, פי עצם זה - שרוצים להבין מיד - מקשה על הבנת הלמוד, אלא יאמר רק את המלים כסדרן וממילא יבין. "ואם לא יבין תכף, יבין אחר כך, ואם ישארו איזה דברים, שאף על פי כן לא יוכל

לְעֵמֶד עַל כְּוִנָּתוֹ - מֵה בְּכָף? כִּי מַעֲלַת רַבּוּי הַלְמוּד עוֹלָה עַל הַכֵּל, וְכִמּוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה: 'לְגִמּוֹר וְהִדַּר לְסִבּוֹר, וְאָף עַל גַּב דָּלָא יָדַע מַה קָאָמַר' שֶׁנֶּאֱמַר: 'גְּרָסָה נִפְשֵׁי לְתַאֲבָה', כִּי עַל יְדֵי רַבּוּי הַלְמוּד, שֶׁיִּלְמַד בְּמַהֲירוֹת וַיִּזְכֶּה לְלַמֵּד הַרְבֵּה, עַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְעֵבֶר כַּמָּה פְּעָמִים אֱלוֹ הַסְּפָרִים שְׁלֹמֶד - לְגִמְרָם, וְלַחֲזוֹר לְהִתְחִיל וּלְגִמְרָם פַּעַם אַחַר פַּעַם, וְעַל יְדֵי זֶה מִמִּילָא יָבִין וְכוּ'."

רַבִּי נִתָּן מִמְשִׁיף וְאוֹמֵר שֵׁם: "וְדַבֵּר הַרְבֵּה מְאֹד בְּעִנְיָן זֶה, וְאִי אֶפְשָׁר לְבָאֵר דְּבָרִים אֱלוֹ בְּכַתֵּב הַיֵּטֵב, אֲבָל בְּאֵמֶת הוּא דֶּרֶךְ עֲצָה טוֹבָה מְאֹד בְּעִנְיָן הַלְמוּד, כִּי עַל יְדֵי זֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְלַמֵּד הַרְבֵּה מְאֹד, לְגִמּוֹר כַּמָּה וְכַמָּה סְפָרִים, וְגַם יִזְכֶּה לְהִבִּין הַדְּבָרִים יוֹתֵר, מֵאֲשֶׁר הָיָה לוֹמֵד בְּדַקְדּוּק גְּדוֹל, כִּי זֶה מְבַלְבֵּל מְאֹד מִן הַלְמוּד", רַבִּינוּ הַרְבֵּה לְדַבֵּר מִדֶּרֶךְ הַלְמוּד, שֶׁלֹּא יִחְפְּשׂוּ לְהִבִּין מִיַּד כְּשִׁלּוּמְדִים, אֲלֵא שֶׁיִּלְמְדוּ הַרְבֵּה בְּלִי הַבְנָה עַד שֶׁיִּזְכּוּ לְהִבִּין; כְּשִׁלּוּמְדִים עַל סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלְמוּד זוֹכִים לְהַגִּיעַ לְהַרְבֵּה יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר כְּשִׁלּוּמְדִים לְאֵט וּמִתְבּוֹנְנִים בְּכָל מִילָה, שֶׁזֶה רַק מִפְרִיעַ לְלַמּוֹד, "וְכַמָּה בְּנֵי אָדָם פְּסָקוּ מִלְמוּדָם לְגִמְרֵי עַל יְדֵי רַבּוּי הַדַּקְדּוּקִים שֶׁלָּהֶם, וּמֵאוּמָה לֹא נִשְׁאָר בְּיָדָם".

"אֲבָל כְּשֶׁיִּרְגִיל עֲצָמוֹ לְלַמֵּד בְּמַהֲירוֹת כְּוִנָּתוֹ לְעֵיל - בְּלִי דַקְדּוּקִים הַרְבֵּה, הַתּוֹרָה תִּתְקַים בְּיָדוֹ, וַיִּזְכֶּה לְלַמֵּד הַרְבֵּה מְאֹד, גְּמָרָא וּפּוֹסְקִים כָּלָם, וְתַנ"ף מְדַרְשִׁים וְסַפְרֵי הַזּוֹהַר וְקַבְּלָה, וְשִׁאָר סְפָרִים כָּלָם, וְכִבְרַם מְבָאֵר שִׁיחַתוֹ שֶׁל רַבּוּנוֹ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה, שֶׁטוֹב לְאָדָם שֶׁיֵּעֲבֹר בְּחַיָּיו בְּכָל הַסְּפָרִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה". עֵינֵי שֵׁם.

הַשֵּׁם יַעֲזוֹר שֶׁתְּצַלִּיחַ בְּכָל הָעִנְיָנִים.

...

תְּפַעֲלוּ בְּצִיּוּנוֹ שֶׁל הָרַב הַקְּדוֹשׁ מְרִיבְנִיץ זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרֵךְ - יוֹם ד' פְּרֻשַׁת וַיְחִי, י"א טַבַּת, שְׁנַת ה'תשפ"ב

מֵרַת ... תַּחֲנִי

אַתֶּם יְכוּלִים לְלַכֵּת לְצִיּוּנוֹ שֶׁל הָרַב הַקְּדוֹשׁ מְרִיבְנִיץ זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ;

לציון של צדיק אפלו נשים הולכות. תלכו ביחד עם הבעל גרו יאיר; שְהוּא יַעֲמַד בְּצַד הַגְּבָרִים וְאַתֶּם תַּעֲמְדוּ בְּצַד הַנְּשִׂיִם וְתִבְקְשׁוּ עַל יְלָדִים - כָּךְ תִּפְעַלְוּ יִשׁוּעוֹת.

מוהרא"ש זכותו יגן עלינו היה הולך הרבה מאד לציון של הרב הקדוש מריבניץ זכותו יגן עלינו; מתי שמוהרא"ש היה במונסי לרגל שמחה - הוא היה נגש לציון להתפלל. גם אני עושה כן, כשאני נמצא במונסי - אני עולה לציון הנ"ל, רואים שם ישועות גדולות. השם יעזר שתצליחו בכל הענינים.

...

תעשה הכל בעולם כדי שיהיה שלום ביניכם

בעזרת ה' יתברך - ערב שבת קדש פרשת ויחי, י"ג טבת, שנת ה'תשפ"ב לכבוד אנשי שלומנו, תלמידי היכל הקדש די בכל אטר ואטר, ה' עליהם יחיו ראה להתפייס לפני שהשבת נכנסת; תעשה הכל בעולם שיהיה שלום בבית. אל תתן שיהיה לשטן מקום אצלך בבית, תגרש אותו החוצה; אם יהיה שלום - לא יהיה לו מקום. הענין שלו זה מריבות; אוי ואבוי לבית שרבים בו, הם מגרשים החוצה את השכינה הקדושה; טוב ויפה הוא הבית שאוהבים בו אחד את השני.

תעשה הכל בעולם כדי שיהיה שלום ביניכם; תבקש סליחה ותגיד שאמה הולך לשמור על הדבור שלך.

לקלל? ! אני מתבייש לכתב דבר כזה בכלל, יהודי מוציא מפיו קללות? ועל מי - על האשה? ! ישמרנו אלקים, השם ישמר את עם ישראל מזה. יש לי הרבה מה לכתב לך אבל אני לא בכוחותי, אני מקנה להרגיש טוב יותר ואז אכתב לך יותר. שבת שמחה.

...

שׁוֹכְבֵי־ם ת"ת, שְׁמוֹנֵה שְׁבוּעוֹת שְׁאַנְחֵנוּ יְכוּלִים לְתַקֵּן הַכֹּל

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרֵךְ - עָרַב שַׁבַּת קִדְשׁ פְּרֻשֵׁת וַיְחִי, י"ג טַבַּת, שְׁנַת ה'תשפ"ב
לְכַבּוֹד חֲבֵרֵי הַיְקָרִים, אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, תְּלַמִּידֵי הַיֵּכָל הַקִּדְשׁ מִירוּשָׁלַיִם וּמִבְּנֵי
בְּרַק, ה' עָלֵיהֶם יַחֲיוּ

אֲנִי עֲדִין אֶפּוֹף בְּהַתְּרַגְּשׁוֹת גְּדוּלָה מִהִנְסִיעָה שְׁלִי, מִלְּהִיוֹת אֶתְכֶם בְּיַחַד
בְּשַׁבַּת שְׁעֵבְרָה; אֲנִי מִקְּוֵה שְׁגַם אֶתֶם נִהְיִיתֶם מִהַשַּׁבַּת.

מֵאֵד אֲבַקֵּשׁ מִמְּכֶם שְׁבִית הַמְּדַרְשׁ יְהִי מְקוֹם שְׁמִדְבָרִים בּוֹ דְּבוּרִים שֶׁל
רַבֵּנוּ; לֹא תוֹרוֹת, פְּלִפּוּלִים - אֲלֵא דְּבוּרִים שֶׁל חֲזוּק. אֲנָשִׁים כָּל כָּךְ שְׁבוּרִים
בְּיָמֵינוּ, אֵין אָדָם שֶׁאֵין לוֹ אֶת חֲבִילָה שְׁלוֹ, אֶת הַפְּרֻשָּׁה שְׁלוֹ - שְׁעוֹבְרַת עָלָיו.
אֲנָשִׁים מִתְּקַשִּׁים עִם עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת, וַיֵּשׁ שְׁמִתְקַשִּׁים עִם הָאִשָּׁה וְהַיְלָדִים,
וּמַעַל הַכֹּל כְּלָנוּ מִתְּקַשִּׁים עִם צְרוֹת הַיָּצָר; אֲנָשִׁים מִחֲפָשִׁים קִצַּת חֲזוּק כְּמוֹ
שְׁמַחֲפָשִׁים אֲוִיר לְנִשְׁמָה, מִחֲפָשִׁים חַיּוֹף, מִלָּה טוֹבָה - כְּמוֹ אָדָם צָמֵא
שְׁמַחֲפֵשׁ טַפַּת מַיִם, לְכֵן צְרִיכִים לְרֹאוֹת לְדַבֵּר בְּבֵית הַמְּדַרְשׁ דְּבוּרֵי חֲזוּק.

הַשְּׁבוּעַ יֵשׁ לָנוּ חֲזוּק מֵאֵד טוֹב, מוֹהֲרָא"ש הֵיךְ חוֹזֵר וְאוֹמֵר זֹאת
בְּשַׁעוּרִים שֶׁל פְּרֻשֵׁת וַיְחִי. הַפְּרֻשָּׁה מִסְתַּיְמָת (בְּרֵאשִׁית נ, כו): "וַיִּמַּת יוֹסֵף בֶּן מֵאָה
וַעֲשׂוֹר שָׁנִים וַיַּחַנְטוּ אֹתוֹ וַיִּישָׂם בְּאֶרֶץ בְּמִצְרַיִם", יוֹסֵף נִפְטָר וְקָבְרוּ אוֹתוֹ
בְּמִצְרַיִם, זֶה נִרְאֶה לְאַחַר יְאוּשׁ, אֵי אֶפְשָׁר כְּבָר לַעֲשׂוֹת כְּלוֹם, הַכֹּל כְּבָר מֵת,
כְּבָר קְבוּר; אֲזַ צְרִיכִים לְדַעַת שְׁחִיבִים לְהַתְּחַזֵּק, צוֹעֲקִים כְּלָם בְּיַחַד: "חֲזוּק
וְנִתְחַזֵּק!" כִּי אֵין שׁוֹם יְאוּשׁ, רַבֵּנוּ ו"ל צָעַק (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק ב', סִימָן עח):
"אֵין שׁוֹם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל".

אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, הַיּוֹם בְּלִילָה אֲנַחְנוּ נִכְנָסִים לַיְמֵי שׁוֹכְבֵי־ם
הַמְּאִירִים, הַשְּׁנָה יֵשׁ לָנוּ שׁוֹכְבֵי־ם ת"ת - שְׁמוֹנֵה שְׁבוּעוֹת שְׁאַנְחֵנוּ יְכוּלִים
לְתַקֵּן אֶת כָּל מַעֲשֵׂינּוּ הַלֹּא טוֹבִים. אֲנִי רוֹצֵה לְחַזֵּק אֶתְכֶם שְׁכַלְכֶם תִּאֲמָרוּ בְּכָל
יּוֹם אֶת יוֹם הַתְּהִלִּים, כְּלָכֶם יוֹדְעִים שְׂרַבִּי נִתָּן ו"ל הֵיךְ אוֹמֵר בְּכָל יוֹם אֶת יוֹם
הַתְּהִלִּים, וּבִימֵי הַשׁוֹכְבֵי־ם הוּא הֵיךְ אוֹמֵר אֶת יוֹם הַתְּהִלִּים פְּעַמִּים בְּיוֹם;
הֵבֵה נֹאמֵר אֶת יוֹם הַתְּהִלִּים כָּל יוֹם, זֶה יְכִיָּא אוֹתָנוּ לְדַרְגָּה הַכִּי גְּדוּלָה, כְּפִי
שְׂרַבֵּנוּ אוֹמֵר (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק ב', סִימָן עג): "מִי שְׂרוּצָה לְזִכּוֹת לְתַשׁוּבָה, יְהִי

רגיל באמירת תהלים, כי אמירת תהלים מסגל לתשובה וכו'. והנה, הכל חפצים ליראה את שמו, ואף על פי כן לאו כל אדם זוכה לעשות תשובה, כי יש אחד שאין לו התעוררות כלל לתשובה, כל יהודי רוצה להיות יהודי כשר ולעשות את רצון השם אבל לא כל יהודי זוכה להוציא את רצונו לפעל, כי אין לו בכלל התעוררות לתשובה, ונאפילו מי שיש לו התעוררות לתשובה, אינו זוכה להגיע אל האות והשער של תשובה השייך לו, אפילו אחד שכבר כן יש לו התעוררות לתשובה, הוא לא יודע מה לעשות כדי לעשות את זה לפעל, ונאפילו אם מגיע לשם, יכול להיות שהשער של תשובה סגור, ומחמת כל זה אין האדם זוכה לתשובה, ונאפילו אחד שיש לו כן התעוררות לתשובה והוא יודע מה צריכים לעשות כדי להיות יהודי כשר, הוא גם צריך לזכות לעשות ולא להשבר וכו' וכו', לפיכך לא כל אחד זוכה לעשות תשובה, וועל ידי אמירת תהלים, אפילו מי שאין לו שום התעוררות לתשובה, הוא מתעורר לעשות תשובה, רבינו מסיים; שאם אדם זוכה והוא אומר תהלים, אפילו שאין לו שום התעוררות, הוא נתעורר לחזר בתשובה על ידי זה, ונגם זוכה על ידי תהלים להגיע אל השער ואות השייך לו, ולפתח השער; נמצא שזוכה על ידי תהלים לעשות תשובה, והוא יכול להמשיך בחזק עצום וכו', עד שזוכה לעשות תשובה ולהיות יהודי כשר.

אני לא יכול להאריך יותר, אני מאד חלש, גם הילדים שלי נמצאים בבית עם חם, ברוך השם זה בחסד גדול; אכתב לכם יותר בשבוע הבא.

שבת שמחה.

...

תהיו מהבנות שמשתתפות בהכל

בעזרת ה' יתברך - ערב שבת קודש פרשת ויחי, י"ג טבת, שנת ה'תשפ"ב

... תחי'

קבלתי את המכתב.

אני שמח מאד לשמע את דרישות השלום הטובות מכם, שאתם אוהבים

את בית הספר בית פיגא, אתם אוהבים את המורות שלכם. אני שמח לשמע
שאתם אומרים תהלים, סימתם עכשו בפעם השנייה תהלים.

תהיו חכמים, תהיו בוגרים, תשתתפו בסדר של בית הספר; אני שומע
מהמורות שבנות כהה ה' מתנהגות מאד בילדותיות, במקום להשתתף במה
שהמורות אומרות - הן מחפשות לעשות הפוך; לכן אבקש מכם שתהיו
מהבנות שמשתתפות בהכל.

בבית הספר בווייליאמסבורג הבנות רוקדות כל יום עם מוזיקה, הבנות
מאד אוהבות את זה, הם מצפות לרקד; אני לא יודע למה בנות כהה ה'
בקריה לא רוצות להיות חלק מבית פיגא, הן לא רוצות לרקד; הן עושות
טובה שלמה ומצטרפות לרקודים, כמו כן התפלה היא טובה שלמה כדי
לשמוע בקול המורה.

אני כותב לכם מכתב כי המורות אומרות לי שאת בעלת דרך ארץ, את
בת חכמה; אני מקנה להשם יתברך שכל הבנות יעשו כמוכם.
שבת שמחה.

...

בערות השם הקודש

עצתו אמונה

אלהינו

מאי יחזור גדולתי? (א)

יְלָדֵי בְרִסְלָב הַיְקָרִים, הַשָּׁבוּעַ נִסְפַר סְפוּר עַל צַדִּיק נִסְתָּר; אֶת הַסְּפוּר הַזֶּה סִפַּר רַבֵּנוּ ז"ל, זֶה סְפוּר שֶׁהִבְעֵל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ סִפַּר.

הִבְעֵל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ סִפַּר פַּעַם לְתַלְמִידוֹ סְפוּר עַל אָדָם עֵוֵר וְסְפוּר עַל אָדָם עָשִׂיר, שְׁגִיחָם, הֵן הָעֵוֵר וְהֵן הָעָשִׂיר – הֵיוּ צַדִּיקִים נִסְתָּרִים, הַשָּׁבוּעַ נִסְפַר אֶת הַסְּפוּר שֶׁל הָעָשִׂיר, וּבַשָּׁבוּעַ הַבָּא נִסְפַר אֶת הַסְּפוּר שֶׁל הָעֵוֵר.

הִיָּה הָיָה עָשִׂיר גָּדוֹל, אֲבָל הוּא לֹא נָתַן אֶף פְּרוּטָה לְצַדִּיקָה, הוּא הָיָה קִמְצָן נוֹרָא; קִמְצָן פְּרוּשׁוֹ אֶחָד שֵׁישׁ לוֹ כֶּסֶף וְהוּא לֹא נוֹתֵן צַדִּיקָה, כְּגֹדֵל עֲשִׂירוֹתוֹ – כֶּן גֹּדֵל קִמְצָנוּתוֹ. עֲנִיֵי הָעֵיר הֵיוּ מְקַלְלִים אוֹתוֹ בְּכָל הַקְּלָלוֹת, הֵם הֵיוּ שׁוֹנְאִים אוֹתוֹ מְאֹד, כִּי הוּא לֹא רָצָה לְתֵת צַדִּיקָה.

כִּשְׁהַעֲשִׂיר הַגָּדוֹל נִפְטָר כָּל־מִן הַלְכוּ לְלוּיָהּ וּבְזֵי-
 אוֹתוֹ, יִרְקוּ עַל הָאָרוֹן, צָחֲקוּ וְצָעְקוּ מִלִּים מְגִנּוֹת.
 גַּם כִּשְׁבָנֵי הַמִּשְׁפָּחָה רָצוּ לְקַבֵּר אֶת הַנִּפְטָר כָּל
 הָעַנְיִים הִפְרִיעוּ לְקַבּוֹרָה, הֵם צָעְקוּ שְׂאֲסוּר לְקַבֵּר
 אוֹתוֹ כִּי הוּא קִמְצָן גָּדוֹל, וְלֹאֲדָם כְּזֶה לֹא מִגִּיעַ
 כְּבוֹד הַמֵּת רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

הא הא, העשיר הקמצן!

פתאום נעשה רעש גדול בעיר, האופה כָּבֵר לא נתן יותר לחם וְחִלּוֹת לְעַנְיִים, הִירָקָן כָּבֵר לא נתן לְעַנְיִים פְּרוֹת וִירְקוֹת, הַקָּצֵב כָּבֵר לא נתן יותר בָּשָׂר לְעַנְיִים; כְּשֶׁשָּׂאוּ אוֹתָם: "מִה קוֹרָה כָּאֵן? לָמָּה אַתֶּם כָּבֵר לֹא נוֹתְנִים אֲכָל לְעַנְיִים?" הֵם עָנוּ: "עַד עַכְשָׁו הָעֶשִׂיר הָיָה נוֹתֵן לָנוּ כֶּסֶף בַּסֶּתֶר, הוּא הִשְׁבִּיעַ אוֹתָנוּ שְׂאִסוּר לָנוּ לְסַפֵּר שֶׁהַכֶּסֶף מִגִּיעַ מִמָּנוּ; כָּל הַשָּׁנִים נוֹתְנוּ לְעַנְיִים רַק בְּגִלְלֵי הָעֶשִׂיר הַגָּדוֹל, הָעֶשִׂיר הָיָה צָדִיק נִסְתָּר, הוּא לֹא רָצָה שְׂיִדְעוּ שֶׁהוּא נוֹתֵן צְדָקָה, הוּא רָצָה שְׂיִחֲשְׁבוּ שֶׁהוּא קִמְצָן, וְעַכְשָׁיו שֶׁהוּא נִפְטָר אֲנַחְנוּ כָּבֵר לֹא יְכוּלִים לְתַת אֲכָל".

בְּשִׁבּוּעַ הַבָּא נִסִּים אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם אֶת הַחֶלֶק הַשֵּׁנִי שֶׁל הַסְּפֹר.

יְלָדִים, אֲנַחְנוּ לוֹמְדִים מִהַסְּפֹר הָרִאשׁוֹן, שְׂיִשׁ צְדִיקִים נִסְתָּרִים שְׁעוֹשִׂים צְדָקָה בַּסֶּתֶר, הֵם עוֹזְרִים לְאֲנָשִׁים וְאֵף אֶחָד לֹא יוֹדֵעַ מִמַּעֲשֵׂיהֶם הַקְּדוֹשִׁים. בַּחוּץ לוֹעֲגִים מֵהֶם, מְדַבְּרִים רַע עֲלֵיהֶם, חוֹשְׁבִים שֶׁהֵם אֲנָשִׁים רָעִים, אֲבָל בְּאֵמֶת הֵם בְּטָלִים וּמְבֹטְלִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, הֵם עוֹשִׂים הַכֹּל רַק לְמַעַן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.